

DANSKE STILE

AF

KJØBENHAVNSKE PIGEBØRN.

ANDET FORØGEDE OPLAG.
MED UDGIVERENS SVAR TIL HR. X.

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS BØ OG ARVINGER.

LOUIS KLEINS BOGTRYKKERI.

1856.

Svar til hr. x. *).

Jeg vilde have ønsket, at hr. x, i stedet for i sin nidkjerhed for den kvindelige opdragelse at tale sig selv op til en temmelig høj varmegrad, havde vist større besindighed og omhyggeligere havde vejet sine udtryk, da vilde han neppe have henkastet beskyldningen for skjodesløshed og tankeløshed, letsindighed og forfængelighed mod flere institutbestyrerinder, der gennem en række af år have erhvervet sig mange medborgeres agtelse og tillid ved den dygtighed og samvittighedsfuldhed, hvormed de have udøvet deres kald. Nu vidner slig beskyldning netop om en høj grad af letsindighed hos hr. x, der sikkert aldrig har gjort sig nærmere bekendt med vedkommende instituter, eller også om en anmasselse, der er såmeget styggere, som hr. x's anskuelse går ud fra hidtil omdisputerede og fremdeles omdisputable principer. Tilmed er det uhæderligt at forholde sig anonymt, når man udslynger så grove

*) Jfr. Fædrelandet Nr. 274 for 1856. Ovenstående svar har, i en lidt forskjellig skikkelse, været indsendt til redactionen af Fædrelandet, der har nægtet at optage det.

beskyldninger mod navngivne personligheder, og navnlig skulde man ikke have ventet sligt af en castigator morum som hr. x.

Det vilde blive en meget vidtløftig sag, om jeg enkeltvis skulde gjendrive alle hr. x's uholdbare påstande, men for at vise, af hvilken surdej det hele er, vil jeg gå ind paa et par hovedpunkter, hvorunder det øvrige mere eller mindre hører ind. For at gjøre opmærksom på, hvor desorienteret hr. x overhovedet er, vil jeg begynde med en af hans almindelige sætninger. Han siger, at „alle varme og stærke følelser, al høj og ædel begejstring er blufærdig.“ Hvormange mon der ville give ham ret heri? Jeg skulde nu netop antage, at det er enhver varm følelses og al ædel begejstrings natur, ikke at være blufærdig tilbageholden, men tvertimod bestandig at ville træde ud, at ville meddele sig til andre, at være frimodig og dristig fremtrædende. Ja den kan endog være påståelig og hensynsløst destruerende. Vi behøve blot at tænke på Luther for at have et eksempel.

„Skolens ånd er inderlighed,“ siger hr. x. Jeg siger: Skolens ånd er offentlighed, thi skolen er et offentligt, af staten controlleret, institut, hvor der blandt andet efter loven skal holdes offentlig examen en gang om året; og enhver, der sætter sit pigebarn i en skole, går derved ind paa „udstillingstheorien“. Men er der noget forfærdeligt deri? Nej, slet ikke! det må så være efter hele culturudviklingens gang. Kunne pigebørn då undgå udstilling? Er det blot til examen, at børnene stilles frem, „møde med handsker, stivede skjorter og en ny kjole hver dag“? Stilles de ikke frem i theatret på de første bænke? Kunne de ikke stadig i selskabslivets udstilling? Kunne de undgå at blive udstillede på offent-

lige spadsereweje osv.? Nej, så længe vi ikke have det på tyrkisk vis med harems og slør, er hin indvending meningsløs. Det kan ikke være anderledes end at pigebørn må udstilles, og det skader heller ikke. Jo, det fremmer forfængelighed, siger hr. x. Men vide vi da ikke alle, at dadelen er en tro kammerat af og uadskillelig broder til rosen, og at begge ere til stede ved enhver udstilling for både at ophøje og at nedtrykke og derved i sandhed at udvikle? Udstilling forvansker intet barn, når det blot har fornuftige forældre, lærere og lærerinder til at vejlede det overalt, såvel gennem mørke som lys. Kan det ejendommeligt kvindelige ikke bevares i berøring med livet, da har det intet værd. Ved at prøve livets solskin, som dets regn og blæst, blive de unge pigebørn som blomster med farve og duft, ved den megen inderlighed i de inderste gemakker blive de som potteplanter med glas over, nogle bornerte, zarte noli-metangere, uden liv og friskhed i characteren og ubehjælpomme i al deres gjerning. Er der nogen, der vil have af denne slags, ja saa vær så artig, men jeg tror, at enhver mand betakker sig. Det er i alle tilfælde ikke let at indse, hvorledes sådanne individer skulle kunne blive „beholderskerinder af mænd og forhold“.

Med hensyn til hr. x's mening om valget af danske stileopgaver, da bemærker jeg, at den mand, der vil have, at de raisonnerende opgaver skulle danne den faste stok i pigeskolens øvre classer, åbenbart slet intet begreb har om, hvorledes man skal gå frem i dansk stil. Enhver dansklærer ved, at det er meget sjældent, at man selv i de øvre classer af drengeskoler får nogle ordentlige raisonnerende stile; men at ville i pigeskoler jævnlige forlange slige og navnlig at ville have, at 14—15 års piger skulle

producere sig i moral, det vilde være at opskruer eleverne til unatur og altså ret grundig at forkvakle dem, thi reflexionens standpunkt kommer hos pibegbörn først langt senere. Det er altså netop kun undtagelsesvis, at slige opgaver her bör gives. Overhovedet vil man, ved at give eleverne opgaver, der ikke svare til deres erfaring og udviklingstrin, ikke opnå andet end enten at forpine dem og indgive dem mistillid til deres egne kræfter eller — at andre skrive stilene for dem. hvorved man altså aldeles forfejler undervisningens mål. Fremfor alt må man ikke give dem opgaver, der kjede dem, thi så kan man være viss på, at deres stile blive dårligere med hver dag; det gjælder her som overalt: det er lysten, som driver verket. Hr. x synes ikke at have nogen erfaring i hvad han taler om, men at se alt fra et abstract standpunkt.

Imod den almindelige dadel, som hr. x udtaler over stilene, sætter jeg denne ros, at flere af dem bære præg af smuk simpelhed, naivitet, phantasi, glæde over tilværelsen, skarp og træffende iagttagelse osv., men jeg skal af samme hensyn som hr. x ikke gå i detalien*).

Det havde været ønskeligt, om hr. x havde udtalt sig noget mere bestemt om sine principer for den kvindelige opdragelse og undervisning, forat man kunde have fået lejlighed til at dømmе, om det, han vil have sat i verk, er sundt og practicabelt. En sådan slutning vil uan af hans artikel have ondт ved at komme til. og jeg frygter

*) Man synes at være enig om at tillægge stilene et godt sprog. Grunden hertil tror jeg er at søge deri, at eleverne i skolen læse en ikke ringe del af lyriske, episke og dramatiske digterverker og læse dem med liv og sjæl. -- Efter hr. x's anskuelse kan det, som det synes, ikke forenes med „sund kvindelighed“ at skrive vers!

meget for, at hans opråb til „dygtige mænd og kvinder“ vil være en røst i ørkenen.

Da hr. x så vel har påtegnet mig min skudsmålsbog, må han finde sig i, at også jeg til slutning gjør en lille antegning i hans, og det er da: at han for mig har udseende af at være et temmelig bornert menneske.

Svar til hr. Fl. *).

Publicum kjender i almindelighed ikke til vore skoler undtagen af rygtet, thi den kundskab, man af et program får om, hvilke bøger eller hvilke afsnit af samme der ere læste i det foregående skoleår, kan naturligvis ikke give noget billede af skolens indre liv og den modenhed, som eleverne i samme opnå, ligesaa lidt som man ved til examen en gang om året at høre eleverne blive prøvede i de pens, de i årets løb have gennemgået, kan få noget begreb om Skolens status; det er desuden noksom bekjendt, at ved examen næsten ingen tilhørere indfinde sig, såvel som at disse under examens gang ikke godt kunne gjøre sig bekjendte med de skriftlige udarbejdelser, der følger ligge i bunke uden at røres. Det er da klart, at publicum i almindelighed intet indblik har i skolerne eller ved noget sikkert om, hvad der i samme præsteres. En sådan kundskab vil man derimod, i det mindste delvis,

*) Jfr. Fædrelandet Nr. 262 og 266 for 1856. Da jeg i dette svar har udtalt mig om hensigten med udgivelsen af stilene, samt om måden, hvorpå jeg har udført arbejdet, tillader jeg mig her, for en fuldstændigheds skyld, at optrykke disse bemærkninger.

kunne få, således som allerede bemærket af andre, gennem publicationen af skriftlige prøver, og dette må da navnlig gjælde om de danske udarbejdelser, i hvilke det vil vise sig, om eleverne i sandhed have tilegnet sig det stof, som de modtage i skolen og i livet, om det er blevet inderligt hos dem, så de igjen kunne fremdrage det af deres indre som deres eget, som noget, der er blevet kjød og blod hos dem og ikke som noget blot udvortes tillært. Heri have vi, som mig synes, den sikreste prøve på åndsmodenheden. Idet jeg gik ud fra disse forudsætninger, som jeg tror må anses for sande, samlede jeg hine stile for at vise, på hvilket trin af dannelse nogle af vore bedre pigeskoler stå. Såvidt om hensigten.

Hvad angår måden, hvorpå jeg har udført arbejdet, da bemærker jeg, at de rettelser, jeg i stilistisk henseende har foretaget, i det hele taget ere yderst få og ubetydelige, i nogle stile er der slet intet rettet, man huske på, at det er de dygtigere elevs stile*). Derimod har jeg, for at samlingen i orthographisk henseende ikke skulde få for broget et udseende, vilkårligt gennemført en bestemt selvvalgt retskrivning. Den nærværende tids grundige forvirring i retskrivning medfører, at en dansklærer, som læser i flere skoler, må pine og plage sig selv med at huske, i hvad gade han er, for i den ene time at rette efter et system, i den anden efter et andet ofte stik modsat; thi hver skole følger sin retskrivning, og undertiden kan det endog hænde, at en lærer ikke ved, hvorledes et bestemt ord skal skrives i denne skole, men må høre sig for hos højere vedkommende. Jeg betænkte mig under disse

*) Jeg har i dette oplag tilføjet 2 stile, som jeg har ladet aftrykke uden nogen som helst forandring. Se side 35.

omstændigheder, da forandringer i orthographien dog skulde foretages, så meget mindre på at rette de orthographiske fejl, som jeg overhovedet anså dette for en ubetydelighed og ikke troede, det kunde have interesse for nogen at se, hvilken større eller mindre sikkerhed eleverne have i orthographi. Jeg undlader for øvrigt ikke at bemærke, at de bedre elever meget sjælden gjøre sig skyldige i store orthographiske fejl. Hvad jeg derimod har anset for det væsentlige ved udarbejdelsen, er, at eleven har kunnet finde på et godt stof til opgaven og give dette fylde og afrunding og individuel character.

I anledning af anmelderens insinuation, at jeg uden tilladelse egenrædig skulde have udgivet disse stile, kan jeg berolige ham med, at jeg har haft alle forfatterindernes samtykke, men jeg tilføjer, at jeg slet ikke havde behøvet andres samtykke end bestyrerindernes, thi enhver skolebestyrelse er berettiget til at udgive såmange af skolens stileøvelser, som den vil, til efterretning for publicum.

Med hensyn til anmelderens umotiverede påstande og løst henkastede meninger om stilens værd skal jeg kun bemærke, at jeg selvfølgelig ikke deler hans anskuelser, og jeg ved, at der ere andre, der heller ikke gjøre det. Når anmelderen med hensyn til den fare, som udgivelsen formentlig kan afstedkomme, nemlig at vække forfængelighed, indbildskhed og coqueteri, siger om mig: „Denne fare har udgiveren holdt for intet,“ da har han gjættet ganske rigtigt. En indrømmelse vil jeg til slutning gjøre anmelderen, nemlig den, at jeg burde have udeladt underskrifterne.

Skomager Lyl har nu i flere år sunget om, at „verden den forgår vist möjjet snart“; han har haft mange gode kjendetegn at støtte sig til, men det sikreste tegn, det er dog dette, at nu ville også 14—15 års piger være med, skjönt de endnu ikke ere krøbne nd af ægget, det vil sige: skolen. De træde nemlig op som forfatterinder — af danske stile. Og de skrive ikke blot „umodne“, det vil sige: slette stile (f. ex. om kjøbenhavnske lapsede, kåde skomagerdrengene, fordrukne kagekoner, næsvise tjenestepiger, om katte og hunde og mixturflasker og andet sådant gement og ækelt töj), så slette, at det vilde være „syndig uret“ at antage, at det var „virkelige stile af virkelige pigebörn i virkelige instituter“, hvis det ikke var en sørgelig sandhed, at det forholder sig således; de skrive ikke blot sådanne stile — hvad de vel endda kunde få absolution for som for enhver anden synd —, men de skrive endog „overmodne“ stile, det vil sige: stile, der ere for gode for pigebörn af den alder. Se, det er imod al tilbørlig verdensorden, det er så forfærdeligt, at parykkerne have rejst sig på hovedet af folk af den gamle skole, og derfor kan man nu være ganske viss på, at verden ikke står længere end til påske. Havde de pigebörn blot holdt middelvejen, havde de skrevet modne, det vil sige: middelmaadige stile således som hr. Fl.'s og hr. x's artige og tartige, sandsynligvis ved ene moralske stile opdragne og altså i det mindste i denne forstand moralske pigebörn ganske vist kunne skrive dem, så kunde verden dog måske have stået påsken over.

Til slutning takker jeg alle og enhver, også hr. Fl. og hr. x, der hver på sin måde have bidraget til afsætning af denne lille pieces første oplag, hvorved er opnået, at en af forfatterinderne, en ikke ubegavet pige af ubemidlede forældre, vil kunne modtage en mere udvidet undervisning end hun hidtil har nydt; og jeg udbeder mig samme gode medvirkning, også af hr. Fl. og hr. x, til afsætning af dette oplag, hvis eventuelle overskud ligeledes vil blive anvendt i veldædigt øjemed.

Udgiveren.

Paa Kvisten.

1. Efter et Besøg hos en Veninde kom jeg ikke hjem før over Midnat. Jeg tog Lys og gik op paa Kvisten, hvor jeg havde mit lille Kammer. Det var dejligt Maaneskin, og Maanen skinnede lige ind i Kammeret. Jeg laa lidt i det aabne Vindue, førend jeg gik i Seng, derfra kunde jeg se ind paa Kvisten lige overfor. En Syg laa der i Sengen med et lille Bord foran, hvorpaa der stod Mixturflasker og en Karäffel med Vand; for Fødderne af den Syge sad en sovende Vaagekone med Hovedet paa Brystet. Den Syge bestræbte sig for at skjænke et Glas Vand, men Haanden sank bestandig kraftløs ned. Endelig lod det til, at den Syge havde gjort en Bevægelse, hvorved Vaagekonen var bleven vakt, thi denne rejste sig vranten, skjænkede skjødesløs et Glas Vand og rakte den Syge det, hvorefter hun atter satte sig ned, vistnok igjen at sove. Nu hørte jeg Klokkeren slaa Et, jeg lukkede Vinduet og gik i Seng.

A.

14 Aar.

2. En Dag, da jeg var oppe paa et Kvistværrelse, som vi benyttede til Pulterkammer, hørte jeg i et Værrelse ved Siden af, som jeg vidste beboedes af en gammel fattig Kone, en Tale af omtrent følgende Indhold: Lille Mimi, lad nu Lotte være i Fred! Tykke Hans, kom han nu hen og faa Noget at spise! og lignende Ord.

Dette forundrede mig meget, da jeg vidste, at den gamle Kone levede meget indgetogent, og at der aldrig kom Nogen til hende. Jeg blev derfor meget nysgjerrig efter at erfare, hvad det kunde være for et Selskab, hun havde hos sig, og for at faa min Nysgjerrighed tilfredsstillet, gjorde jeg mig et Ærinde iud til hende. Ved min Indtrædelse i hendes Værelse blev jeg meget forbavset over at se den gamle Kone sidde paa en Skammel og have rundt omkring sig 8 til 10 store Katte, som hun bespiste. Jeg vil nu dvæle et Øjeblik for at beskrive det Værelse, i hvilket jeg var traadt ind. Det var et lille smalt Etfags-Værelse, temmelig uhyggeligt. Ved den højre Væg, fra Døren til Vinduet, stod en stor gammel Himmelseng med forrevne Gardiner om. ved Siden af samme var et lille Bord, paa hvilket der stod et klinket Vandfad, og fra Bordpladen hang der en Slags Gardiner ned til Gulvet. Dette Bord tjente hende altsaa til Servante. Ved den modsatte Væg var en lille Kakkellovn, en Stol og et Bord, paa hvilket der stod nogle Fødevarer, og henne ved Vinduet stod igjen en Stol. Da jeg havde talt noget med den Gamle, fandt jeg, at det var en meget skikkelig Kone, og jeg tilstod hende derfor, at jeg i Kammeret ved Siden af havde hørt hende tale, og at Nysgjerrigheden havde ført mig ind til hende. „Ja, jeg talte med mine Børn,“ sagde den Gamle. „Deres Børn?“ gjentog jeg, „har de nogle, og hvor ere de?“ „Ih, mine Katte,“ svarede hun, „jeg holder meget af Børn, men da Vor Herre ikke har skjænket mig nogle, saa har jeg antaget mig disse stakkels Dyr.“ Jeg forlod nu den gamle Kone, forundret over, at hun kunde finde Behag i disse Katte.

B.

14 Aar.

3. Ung og fattig blev jeg efterladt af mine Forældre, som desto værre døde meget tidlig fra mig. Lægen, som havde praktiseret hos dem, fandt, at jeg var meget opvakt og forstandig, og tog mig derfor i Huset, i den Tanke, at der nok kunde blive Noget af mig en Gang med Tiden. Jeg blev da sendt i Latinskole, og da jeg havde et meget godt Hoved og tillige vidste at benytte det, saa gik Alting fortræffeligt, hvorfor jeg ogsaa blev belønnet med at blive fremkaldt og rost ved Examen af Lærerne. Efter fire Aars Forløb havde min Velgjører den Glæde at se mig forlade Skolen og blive Student med bedste Karakter. Det var hans sidste Glæde over mig, thi snart døde ogsaa han, og jeg Stakkel var atter alene i Verden. Han havde kun efterladt mig en meget lille Sum Penge, som snart gik med. Jeg lejede mig et simpelt Kvistværelse. Mit hele Meublement var en Seng, en Stol, et Bord og en Bogreol med Bøger, ovenpaa hvilken stode Apollo og Minerva i Gips. Vinduet havde jeg prydet med Blomster, foran hvilke jeg hver Morgen lagde Brødkrummer til de smaa Spurve, som stadigen vare mine Gjæster. Om Formiddagen informerede jeg 3 Timer daglig i en Pigeskole. Naar jeg kom hjem, tændte jeg min Pibe og beskæftigede mig saa med mine Bøger, indtil Mørket faldt paa. Da lagde jeg mig i Vinduet for at trække frisk Luft. De rige Gjenboere tænkte ikke paa, at Studenten lige overfor var hjemme, thi der var jo ikke Lys hos ham, og de havde ogsaa Grund til at tænke saaledes, thi de vidste jo ikke, at hans Pung sjælden slog til, til at belyse med. De havde derfor ladet være at rulle Gardinerne ned, og jeg kunde ganske uforstyrret se paa, hvad der foregik i Stuen hos dem, og fik Leilighed til at anstille filosofiske Betragtninger. Efterhaanden slukkedes Lysene, og jeg vendte nu

mit Blik opad til det evige Lys, til de klare Stjerner, som venlig smilede til mig og tilvinkede mig Tro og Haab. Ved hvert et Stjernesked opstod der et Ønske i mit Bryst, thi man siger jo, at hvad man da ønsker, vil blive opfyldt; men kun et af Ønskerne er til denne Dag gaaet i Opfyldelse, det nemlig, at faa mit ensomme Kvistværelse ombyttet med en hyggelig og selskabelig Regentsbolig.

C.

16 Aar.

Solnedgang.

1. Jeg gik en Sommeraften ud at spadserere. Solen gik netop ned, og jeg skyndte mig hen paa en nærliggende Bakke for bedre at nyde det smukke Syn deraf. Alt rundt omkring var stille og tyst; Solen gled langsomt ned bag Horizonten, den lignede en stor Ildkugle og farvede de lette Skyer purpurrøde; Havets Bølger fløde sagte op paa Strandbredden, førte af en blid Vestenvind; Maanen viste sig paa Himlen, og en lille Baad saas ude paa Havet, fra denne Baad hørtes følgende Aftensang:

Se, den store Purpurkugle
Hist i Vest nu daler ned.
Alle Himmelens smaa Fugle
Deres Skjul at finde ved.

Atter er en Dag nu omme;
Maanen titter gennem Sky;
Tavse, blide Nat mon komme,
Alle nu til Lejet ty.

Ned bag Havet Solen svinder,
Dog ved næste Morgengry
Den om Herrens Almagt minder
Og udbreder Herrens Ry.

D.

14 Aar.

2. I den store Skov var Alt endnu tyst og stille, Dyrene sov, og ikke et Blad rørte sig. Da blev det lyst imod Øst, Solen stod op, den skinnede paa Blade og Græs, saa at Duggen, der laa derpaa, glimrede som Perler og Diamanter, og alle Fugle vaagnede op og priste deres Skaber, saa at Skoven gjænlød deraf. Skjøn og majestætisk vandrede Solen fremad paa sin Bane, og Menneskene velsignede den og takkede ham, der skabte den*).

Det var henimod Aften, paa en høj Bakke stod en lille Pige, en Fugl sang i et stort Træ tæt ved hende, rundt om hende voxede de skønneste Blomster, det gule Korn hølgedede paa Marken ved Foden af Bakken, og Høet paa Naboens Eng duftede saa dejligt. Men den lille Pige ændrede det ikke, hun stirrede hen imod den nedgaaende Sol og de røde Skyer, hun var saa glad og bevæget, og Taaernerne trillede ned ad hendes Kinder, uden at hun vidste hvorfor. Hist kom en stor Sky farende, den lignede en Skare Ryttere, men Vinden spredte den ad. Nu kom en anden, den saa ud som en stor Bjergkjæde, hvis snebedækkede Toppe Solen farvede røde, og saaledes gik det i det

*) Ff. har her taget Solopgang med. Jeg vil lade hende selv forsvare det: Jeg syntes, det var saa tosset at begynde med Aften, den plejer man ellers altid at ende med. Derfor begyndte jeg med Begyndelsen.

Uendelige. Men Solens Straaler blegnede, den sank, Skyerne mistede det røde Skjær, Fuglen i Træet tav, ude fra Stranden kom en kjølig Vind, og den lille Pige gik hjem og drømte hele Natten om den skjønne Sol og om de dejlige, forunderlige Skyer.

E.

13 Aar.

Fastelavnsløjer.

1. Kjære Mariane!

Jeg haaber, at du tilgiver, at jeg i saa lang Tid ikke har skrevet dig til, du maa tilskrive denne min Efterladenhed Ulyst til at kjede dig, men nu har jeg Noget at fortælle dig, som jeg ved vil more dig. Fastelavns Mandag var jeg ude hos B's, som bo paa Amager; udenfor deres Hus blev Katten slaet af Tønden, og vi stode paa en Bænk i Haven og saa ud over Plankeværket derpaa, fordi vi ikke vovede at gaa udenfor af Frygt for Hestene, som de, der skulde slaa Katten af Tønden, redé paa. Alle vare de udklædte og havde Masker paa og Knipler i Hænderne, med hvilke de sloge paa Tønden, hvori sad en udpyntet Dukke. Det var et helt Optog, først red en Karl, der var udklædt som Bondepige, derpaa en Husar, derpaa en Skorstensfejer, saa kom en Matros ridende, bagefter ham red en Bajads med en Hue paa med Bjælder, der ringede, naar han for i Galop afsted paa Hesten, derpaa fire andre Maskerede, hvis Dragter ikke forestillede noget Bestemt. Dn kjender jo nok Carl S., han var der ogsaa i Besøg, og da han nu saa alle de udklædte Personer, fik han ogsaa Lyst til at være med, hvorfor han tog en Dragt paa, som Hans en Gang havde haft paa til

Maskerade. Det var en Hat med bølgende Fjer, Kjolen var af brunt Fløjel, og paa Fødderne havde han et Par store Kravestøvler med Sporer, paa Hænderne havde han hvide Handsker og for Ansigtet en Maske. Saaledes klædt for han, ad en Omvej, paa B's brune Hest midt ind blandt de andre Maskerede, og Ingen kunde begribe, hvo han var. Nu begyndte man at slaa paa Tønden, og da de i nogen Tid forgjæves havde forsøgt at faa den itu, slog Carl den endelig helt ned, hvorfor han blev Kattekonge. Allerede rejste han sig i Sadelen for at modtage Belønningen, og han lavede sig til at tage Masken af; men da fik han Øje paa en af sine Venner. Forskrækket vendte han sin Hest og for ad en Omvej igjen ind til B's, glad over, at Ingen havde kjendt ham. De Andre udenfor taledede imidlertid om, hvo den besynderlige Mand kunde være, der ikke vilde være Kattekonge. Siden gik Carl i sine egne Klæder udenfor og indbød Vennen til at komme ind. Denne anede nok, hvem Kattekongen havde været, men lod, som han Intet havde mærket, for ikke at sætte Carl i Forlegenhed. Nu har jeg da skrevet dig et meget langt Brev til, og jeg haaber, at du svarer mig snart, thi ellers maa jeg tro, at du rent har glemt

Din Veninde

F.

13 Aar.

2. Da jeg bor nær ved en Drengeskole for fattige Børn, havde jeg Fastelavns Mandag den Fornøjelse at se dem slaa Katten af Tønden og stikke til Straamanden. Hele Skolen var der, baade Store og Smaa; Nogle vare klædte ud, Andre ikke. Det var ret pudsigt at se alle Drengene løbe om mellem hverandre; Nogle vare klædte

ud som Nisser med røde Huer, Andre som gamle Kjør-
 linge med en fæl gammel Maske paa, Andre igjen som
 Narre, og deres Dragt var besat med Bjælder, saa det
 ringede, naar de løb til og sloge paa Tønden. Endelig
 slog da en stor Dreng Hul paa den, og et Øjeblik efter
 var den nede af Snoren og slaaet i hundrede Stykker.
 Nu skulde der stikkes til Straamanden. Naa, hvor der blev
 en Hujen og Skrigen, da den tilsidst faldt ned! Jeg blev
 ganske ør i Hovedet deraf og gik derfor ind for at se,
 hvorledes min Søster havde det. Hun skulde nemlig have
 nogle af sine Skolekammerater op til sig, og saa skulde
 de more sig med at bide til Bollen, klippe Makroner ned,
 slaa en Jydepotte itu og flere saadanne Lege. Legen var
 allerede i fuld Gang, alle de Smaa løb og gabede, ligesom
 Fugleunger, efter Bollen; men det var forgjæves, thi Bol-
 len slog dem kun paa Næsen, og naar de tænkte: nu skal
 du rigtignok tage en stor Bid, saa slog Bollen dem blot
 om Munden, og saaledes gik det næsten hele Tiden. Men
 da de nu skulde slaa Jydepotten itu, vidste de af Glæde
 neppe, paa hvad Ben de vilde staa, thi den var fyldt med
 Æbler, Svedsker, Figener, Mandler, Rosiner og flere saadanne
 Ting, som de holdt meget af. Da den saa endelig blev
 slaaet i Stykker, styrede Alle sig over dens Indhold, som
 om de ikke havde faaet Mad i 14 Dage. Pludselig ban-
 kede det paa Døren, og da jeg gik hen for at se, hvem
 det var, stod der saamænd en lille Dreng og en lille Pige
 udenfor, begge pyntede ud som to Dukker. Drengen havde
 et Par graa Klædes Gamascher, sorte Fløjels Knæbenklæder,
 en hvid Frakke med blaa Kant, en blaa Hue og en stor
 Jødemaske paa, samt en Knippel i Haanden. Pigen bar
 et hvidt Skjørt, et sort Fløjels Liv udpyntet med Guld-
 og Sølvpapir, og paa Hovedet havde hun en Hue, der

ligeledes var prydet med saadant noget Glimmer.' Vi
 spurgte, hvem de vare og hvad de vilde, hvorpaa Drengen
 svarede, at de for en Skilling eller to vilde dandse for
 os. Vi lode dem da komme ind, og de udførte deres
 Dukkedands saa morsomt, at jeg endnu, naar jeg tænker
 derpaa, kommer til at le. Derfor vil jeg ogsaa holde op
 med at skrive, da min Haand ellers kommer til at ryste
 af Latteren.

G.

14 Aar.

En tidlig Morgenstund.

Kjære Alma!

Da der endnu er noget Blæk tilbage i Blækhuset, vil
 jeg forøde det paa et Brev til dig, som just ikke skal
 blive saa langt, thi du fortjener det ikke, men nok derom.
 Jeg var forleden Dag ude at spadserere en Morgentur med
 B's Familie paa Frederiksberg. Jeg morede mig saa ud-
 mærket, at jeg opskrev denne Dags Fornøjelser; du skal
 faa det at læse med de samme Ord, som jeg opskrev det
 med: Søndag Morgen stod jeg med et helt Selskab ved
 Indgangen til Frederiksberg Have. Efter at have talt lidt,
 om vi skulde gaa til Højre eller til Venstre eller lige ud,
 bleve vi endelig enige om at gaa lige ud, og med det
 Udraab: „den lige Vej er den bedste!“ gik vi ind i Fre-
 deriksberg Have. Hvor der var smukt! Vi gik ned til
 Kanalen, der svømmede de smukke Svaner og spejlede sig
 i det klare Vand. Men endnu smukkere var det oppe
 paa Frederiksberg Bakke. Vi saa paa den grønne Eng
 ved Foden af Bakken, hvor der græssede nogle Lam, alle
 Kirkespirene glimrede i Sollyset, især tog Korset paa Frue

Kirke sig dejligt ud mod den blaa Luft. Efter at have beundret denne Udsigt stege vi op paa den store Slots-trappe, hvorfra vi kunde se den grønne Skov; igjennem en god Kikkert, som Hr. N. laante os, saa vi ud over det mørkeblaa Hav, hvorpaa et Skib med det russiske Flag sejlede. Mandskabet ombord beundrede maaske ogsaa den danske Kysts Skjønhed, maaske sov det og drømte sig tilbage til Fædrelandet. Alle stode vi tavse, fortabte i Beskuelsen, kun Fru B. sagde venligt til Hr. N.: „Tag dog den Kikkert bort, har den ikke sat dem alle i en traurig Stemning!“ Hun nikkede og gik, fulgt af sin Pige, hen til Schweizerhuset og dækkede Frokostbordet. Vi andre gik imidlertid ind i Søndermarken, hvor vi satte os paa nogle Bænke, der staa foran et Eremitaus. Paa dette Sted følte vi os hensatte til Schweiz, de høje Naaletræer, den stejle Stå, Træbroen, hvis Rækværk er dannet af Trægrene, bidroge meget hertil, og Hr. N. udbrød: „Hvem der havde Vinger og kunde flyve til Schweiz og . . .“ „Frokostbordet, der venter,“ afbrød Tjenestepigen ham, og hun førte os ud af Søndermarken hen til Schweizerhuset i Frederiksberg Have, hvor vi gave os i Lav med Frokosten. Da vi havde spist, gik vi hjemad. Som vi kom ud af Haven, ringede Frederiksberg Kirkes Klokke, og Folk gik pyntede til Kirken med Psalmebogen i Haanden. Vi begave os hjem, og om Middagen . . . Dog det var kun om Morgenens jeg vilde tale, jeg dypper derfor min Pen for sidste Gang og slutter.

F.

13 Aar.

Knortestokken.

(Fri Bearbejdelse af et Digt af Kaalund, som er bleven forelåst.)

1. En ung Herre havde efter sin Fader arvet en Knortestok. Da denne imidlertid ikke udmærkede sig ved noget skjønt Ydre og den unge Herre satte stor Pris paa Elegance saavel med Hensyn til Klæderne som i alle andre Henseender, saa blev samme Stok slet ikke benyttet, men dens Ejer købte sig til jævnlig Brug en fin Spanskrørstok med Guldknop. Nu hændtes det, at begge Stokke vare en Dag opstillede sammen i et Hjørne af Værelset. „Hvor det er ubehageligt, at en ung fin Stok som jeg, der nyder Herrens højeste Naade, skal staa ved Siden af en saadan gammel, raa og grov Knold, som du er. Det glæder mig dog, at Ingen ser det; thi saa Nogen det, maatte jeg ærgre mig til Døde derover.“ Knortestokken svarede derpaa i en rolig Tone: „Du skal ikke dømme Alt blot efter Skallen, min gode Spanskrørstok; du er rigtignok glat og fin, jeg derimod stærk og trofast, og det kunde dog nok hænde sig, at jeg med Tiden kom til Hæder og Værdighed, og at du blev behandlet med Ringagt.“ Spanskrøret lo haanlig ad disse Ord og fandt det at være under sin Værdighed at svare derpaa. Men hvad skete? Efter en Del Aars Forløb blev Stokkens Ejer, som nu var en midaldrende Mand, svagelig, og som Følge heraf kunde han ikke længere bruge den tynde fine Spanskrørstok, han trængte til en stærk Stok, ved hvilken han kunde støtte sig. Knortestokken blev derfor taget frem af Krogen, hvor den havde staaet rolig i mange Aar. Herren lod den polere og forsyne med en smuk Elfenbensknop, og brugte den derefter hver Gang han gik ud. Spanskrørstokken derimod mistede sin Guldknop og blev sat ud i Kjøkkenet, hvor Tjenestefolkene brugte den til at banke

Klæder og Tæpper med. Omsider gik den i Stykker, og nu kastede man den i Skarnbøtten. Saaledes ender alt det, der intet sandt Værd har.

H.

14 Aar.

2. En ung Herre havde to Stokke; han holdt, som de fleste unge Herrer, af at lase sig, og hver Middag, mellem 3 og 4, kunde man se ham paa Østergade, med Lorgnet i Øjet, Cigar i Munden og svingende med en meget tynd Spanskrørsstok, som han for nylig havde kjøbt sig. Naar han kom hjem, satte han Spanskrørsstokken i en Krog, hvor der stod en Knortestok, der var skaaren af Hvidtjørn; denne var vel ikke kjønt, da Lakken paa mange Steder var stødt af, og dens Ryg, formedelst dens høje Alder, havde bøjet sig noget, men ikke desto mindre havde den ydet hans Forfædre, efter hvem han havde arvet den, god Tjeneste. Den blev nu haanet af det tynde, moderne Spanskrør, og dette tiltalte den haardt formedelst dens Grimhed. „Betragt dig selv, se din knudrede, skjæve Ryg og din matte Glands, se derpaa paa mig, betragt min slanke, smalle Skikkelse, min smukke gyldne Farveglands, mit dejlige, gjennemsigtige Ravhoved, i Mod-sætning til din afskyelige Krog, og sig saa, om du ikke maa tilstaa, at jeg har Ret i min Paastand, at det egentlig ikke passer sig for mig at opholde mig i din Nærhed, og at du maa anse det for en stor Naade og Ære, jeg viser dig ved at gjøre det.“ Knortestokken var for fornuftig eller, rettere talt, holdt sig for god til at svare paa slig en Tiltale, men tænkte ved sig selv: „Bliv du først et halvt hundrede Aar gammel, min unge Ven, og vi skulle se, om du endnu er saa kjæphøj.“ Imidlertid gik Aar og Dage hen; Meget havde forandret sig med Tiden, og vi gjense atter i den gamle, af Sorger og Modgang

nedbøjede Olding den fordums Laps med de tvende Stokke. En Dag, da han for første Gang efter en svær Sygdom skulde ud at spadsere, mærkede han, at Tidens Aande havde berørt ham, og at han var bleven gammel. Nu tog han sin Knortestok frem, satte Spanskrørsstokken i Stedet, idet han udbrød: „O! jeg Daare, at jeg ikke før har fattet dit Værd; først nu forstaar jeg min Faders Ord, at jeg skulde passe vel paa dig, men du maa tilgive min Ungdom og dens Letsind det. Først i Nøden skal man kjende sine sande Venner og deres Værd, og som oftest ere de det, om hvem man mindst tror det, medens derimod de, som kalde sig vore Venner, i Almindelighed vende os Ryggen, naar Skjæbnen gaar os imod.

J.

14 Aar.

Et Regnskyl.

Vi vare efter en Spadseretur lige komne ind ad Porten, da Regnen begyndte at strømme ned. Jeg satte mig i Vinduet, hvor jeg morede mig med at se paa Folk, der vare komne i deres fineste Puds og nu maatte løbe for at søge Ly. Nogle styrtede ind i Portene, hvor de stode utaalmodige og vinkede forgjæves ad de forbigjørende opfyldte Vogne. Folk, som boede i Kjældrene, toge Rendesensbrættene op, thi Gaden begyndte at svømme over. Gadedrengene morede sig med at løbe i Pytterne, hvorfor de fik mange Irettesættelser af de Forbigaaende, som derved bleve bestængede. Nu sagtnede Regnen, og strax saa man Nogle gaa, medens Andre hvert Øjeblik stak Haanden udenfor Porten for at føle, om det regnede endnu. Snart var det Opholdsvej, og Solen skinnede med forøget Glands.

C.

16 Aar.

Vort Skoleværelse.

Træder du ind i vor Skolestue,
 Finder du sikkerlig mange Ting:
 Her i Kaminen den muntre Lue
 Brænder og spreder Varme omkring;
 Otte Bænke vel, store og smaa,
 Er der til trende Klasser,
 Borde med Atlas og Bøger paa,
 Og en Karaffel med „Wasser“;
 Vender du Øjet mod Vinduet hen,
 Ser du, der hænger to Spejle;
 Henne i Krogen staar Skabet, min Ven!
 Luk op, og det vil ej fejle,
 Tavler du finder. — Nu Frihed vi faa,
 Saa er det rigtigst, til Hjemmet vi gaa.

D.

13 Aar.

Egen og Røret.

(Fri Bearbejdelse af et Digt af Schaldemose, som er bleven forelæst.)

Egen stolt ved Floden stod,
 Saa paa Røret ved sin Fod,
 Som af Vinden op og ned
 Bøjet blev med Hæftighed.
 „Takket du, o Herre, være!
 Dig skal ske al Pris og Ære,
 At du gav mig denne Rod,
 Som kan Øxen staa imod;
 Heller ej kan Stormen lamme
 En saa kraftig, mægtig Stamme.

Som jeg har. — I Vejret op
 Jeg bære kan min grønne Top!¹⁴ —
 Saa bad til Gud hovmodigt Egen;
 Men Enden blev ej god paa Legen. —
 At Nordenvinden kom med Susen,
 Forkyndte Flodens stærke Brusen.
 Orkanen nærmere nu kom,
 Den blæste mange Huse om
 Og rykked Træer op med Rod;
 Selv Egen ej dens Kraft modstod.
 Men Røret stod ved Flodens Bred,
 Og ej af Stormen Ondt det led,
 Thi efter Vindens Vilje søjed
 Det sig, og ydmygt tavst sig bøjed.

D.

14 Aar.

Høg over Høg.

(Fri Bearbejdelse af et Digt af Schaldemose, som er bleven forelæst.)

Liden Spurv paa Taget sad,
 Fanged sig en Flue glad;
 Gøgen saa det fra det Fjerne,
 Spurven ønskede den sig gjerne,
 Derfor skjød den i en Fart
 Ned og fangede den snart;
 Men, som den nu ret sig fryder
 Og sit Bytte hurtigt nyder,
 Kommer Ørnen med sin Klo,
 Griber Høgen, og i Ro

Vil den til at sønderrive
Høgen, da den monne blive
Bytte for en Jæger, som
Med Gevær paa Nakken kom.

D.

14 Aar.

En Kagekone.

1. Udenfor Vesterport, i Nærheden af Tivoli, sidder en Kagekone, som er meget uordentlig. Hun har over Bordet bredt et Stykke Avispapir, paa Bordet staar en stor Bakke, paa hvilken Alt ligger imellem hinanden, Kager, Æbler, Brød og Brystsukker. Hun selv er i en ligesaa uordentlig Tilstand som Bordet, hun har en laset, fedtet Kjole paa, et smudsket, hvidt Forklæde for, og en Kappe paa Hovedet, hvoraf Kniplingerne, som ere gaaede løse, falde ned over det purrede Haar. Tillige har hun en lille Pose hos sig med en Flaske med Brændevin i, og hun tager sig ikke saa sjælden en lille Taar deraf; hun bliver da beruset, holder Støj med Gadedrengene, som pibe gennem Fingrene ad hende og ofte kaste Bakken om med Æblerne og de andre Sager, der saa trille langs hen ad Broen. Hun samler dem igjen op og tørrer Æblerne af i et gammelt Forklæde, som hun væder med Munden, for at give dem et bedre Udseende. Derpaa sætter hun sig igjen ned paa Stolen ved Bordet og venter paa en Kjøber, medens hun skotter til Drengene, der gaa forbi.

J.

14 Aar.

2. I min tidlige Barndom, kan jeg erindre, sad der en Kagekone i vor Port, som interesserede mig meget. I Skolen fik jeg altid Skjænd, fordi jeg kom for siddig, men det var ene og alene Kagekonens Skyld, thi hver Morgen fik jeg gjerne to Skilling til at købe Lidt for, og saa sinkede hun mig ved at fortælle mig om den Gang, da hun gik i Skole. „Da var jeg doven,“ sagde hun, „og er derfor ikke bleven til Andet end hvad du her ser.“ Jeg tænkte den Gang ved mig selv: „Det er en underlig Kone, hun beklager sig over den Stilling, hvori hun er, det maa netop være rart at have saa mange Kager“; men saa faldt min Skole mig i Tanker, og jeg skyndte mig derhen. Om Søn- og Helligdagene var der rigtigt pænt i hendes Butik. Jeg forærede hende altid hvidt Papir, hvilket hun tungede ud og stillede op med paaklistrede Makroner. I Julen morede jeg mig ret over at se al den Stads nede hos hende. Der var saa meget Legetøi hængt op paa Porten, og paa Bordet stode Mænd med Øjne af Rosiner og smaa Grise, hvorimellem der om Aftenen var stillet Tællestumper, som kastede et svagt Skjær over hendes i mine Øjne pragtfulde Butik. En Aften var jeg meget ulykkelig, jeg var nemlig kommen til at trække hendes Dug ned med Alt, hvad der var derpaa. Hun blev meget vred og skjældte mig dygtig ud, og siden den Tid bleve vi ikke mere gode Venner.

C.

16 Aar.

En Bøn.

Kjære Tante!

Du bliver vel forundret ved igjen at faa Brev fra mig, men Grunden dertil er heller ikke saa ringe, det er

nemlig hverken mere eller mindre, end at jeg vil bede Dig om Lov til at besøge mit kjære Kongsvinger i Sommerferien. Medens det endnu var Vinter, længtes jeg ikke saa meget, men nu da Foraaret er begyndt, kommer jeg saa ofte til at tænke paa, hvor dejligt det er der hjemme, naar Sneen smæltter og naar Lierne grønnes, saa at Sæterjenterne allerede begynde at gjøre sig færdige for at drage til Sæters, som man siger, og paa, hvor herligt det er, naar man en stille Sommerkvæld ror op ad Glommen og ser sig omgiven af høje Fjelde paa begge Sider af Floden. Du kan nok tænke, kjære Tante, at jeg, som aldrig før har været hjemmefra, længes efter Eder og mit gamle Hjem, og naar nu Sommeren kommer, og jeg ser alle de Andre rejse bort, vil det blive dobbelt leit (ledt) for mig at blive tilbage her i dette hede, støvede Kjøbenhavn, som er saa langt fra at ligne det friske Norge. Du har jo ogsaa selv været hernelde en Sommer, og jeg haaber, at Du den Gang fik saa nok af Kjøbenhavns Sommerglæder, at Du ikke vil nægte mig at komme tilbage til Eder i Sommerferien. Hils Alle derhjemme, men vær Du selv mest hilset fra

Din hengivne

K.

14 Aar.

Min Skole.

Den Mening, som saa mange Mennesker, i Særdeleshed ældre, ere af, at Skoletiden er den bedste Tid, den Mening deler jeg ogsaa. Hvor mange smaa Fornøjelser nyder man ikke i den Tid, og hvor Lidt kan da ikke forarsage En Glæde. Dette er sikkert Grunden til, at Skolen er mig saa kjær; jeg føler mig saa vel tilmode der,

naar jeg enten sidder flittigt ved mit Haandarbejde, eller ogsaa lytter til det, som denne eller hin Lærer forklarer mig. Jeg er saa vel bekendt med den store Skolestue, med min Klasses store Bord og med anden Klasses to smaa Borde og med alle de smaa Tabouretter, baade dem med Tremmer og dem uden saadanne. Det store Stueuhr er ogsaa en god Ven af mig; somme Tider gjør det mig ondt for det, især om Mandagen, thi da kan det ikke slaa, men lader kun en Snurren høre, paa Grund af, at det har staaet saa lang Tid i Kulden, nemlig fra Lørdag Middag til Mandag Morgen; dette er naturligvis kun Tilfældet om Vinteren, thi om Sommeren har Uhret det meget godt. I Aar er der foregaaet en Forandring med vor Skolestue, da vi nemlig have faaet en ny Kakkelovn, som varmer saa dejligt, men det lader til, at den har varmet for stærkt for dens forhenværende Nabo, den store Væggetavle, thi denne er bleven flyttet, og jeg ved ikke, hvor den er bleven af. Det store slagrende Landkort indtager nu undertiden dens Plads, til stor Ærgrelse for vore Haarnaale, paa hvilke det da hænger. Jeg vil saa gjerne have, at der skal være pønt i Skolestuen, og naar jeg har Uge, opsamler jeg derfor alle de Papirstumper, som flyde omkring paa Gulvet, og putter dem i Kakkelovnen, sætter Stolene i Orden og hænger Landkortene op paa deres Plads paa Pillen. Ogsaa til Blækhusene og til Globussen udstrækker jeg min Omsorg, thi de første stiller jeg altid i en Række oven paa Reolen, og den sidste bedækker jeg med det Overtræk, som hører den til. Men det er stede umuligt at holde Bordet med Vandfadet og Vandkanden rent, thi der skulper Vandet gjerne over alle Bredder, og Haandklædet er næsten altid aldeles vaadt, da ikke alene Hænder, men ogsaa Tavler blive aftørrede med det.

Det er ikke alene i selve Skolestuen, at vi have Lov til at opholde os, vi ere ikke sjælden inde i den saakaldte „lille Stue“, hvor der er meget rart, naar blot det lille brune Bord ikke skulde flyttes, og naar vi turde sidde i Sofaen. Ogsaa i Kursusstuen, „la salle“, komme vi undertiden, der hvor den engelske Kakkellovn, der varmer saa dejligt, staar, og her kan man ogsaa en Gang imellem faa Lov til at gaa fra Plads for at gaa ud og aabne Døren, naar det ringer; her er i det Hele taget ganske behageligt, naar blot ikke det store grønne Teppe var der, paa Grund af hvilket man ikke kan se, hvem det er, der gaar igjennem, og ved følgelig ikke, hvad man har at rette sig efter. Da jeg var mindre, var det mig en stor Fornøjelse at løbe i den lange Corridor og det saa stærkt, at den gamle ærværdige Trapestige bævede af Skræk; da jeg blev ældre, nøjedes jeg med at sidde paa Kasserne, som vi den Gang sagde, og nyde min Frokost, men nu kommer jeg aldrig ud i Corridoren, undtagen naar jeg skal hente Noget i min Skuffe, eller naar jeg skal klæde mig paa for at gaa hjem. Jeg gaar aldrig ugjerne til min Skole og længes kun sjælden efter at forlade den.

L.

15 Aar.

Præstedatteren fra Landet.

Forrige Aar var jeg til Bal hos en Capitain N. Blandt andre Damer var der ogsaa et ungt, haabefuldt Pigebarn paa 18 Aar, som jeg fik at vide var en Præstedatter fra Landet. Jeg kjender kun faa Piger (selv af de mest dannede her i Byen), der ere saa fornuftige som hun var. Hun var ikke saa forskruet som disse kjøbenhavnske Gjæs,

der kjende Navnet paa enhver af Østergades Stenslibere. Vel kunde hun ikke tale om Pynt, Stads og Theater, og om hvor mange Baller hun havde været til den Vinter, men saa talte hun om andre fornuftige Ting og om huslige Sysler, saasom at lave Mad, kjærne Smør og gjøre Ost; ja, hun havde ikke alene saadanne praktiske Kundskaber, men tillige mange Sprogkundskaber, og var i den Henseende hvad jeg kalder en klog og dannet Pige. Der vare paa Ballet nogle unge Damer, som kom til at sidde ved Siden af Præstedatteren. Hun sad just og fortalte mig, hvor mange Ællinger og Kyllinger hun havde, men saa skulde man have hørt, hvor de begyndte at skoggerle og slaa Hænderne sammen, idet de sagde: „Herre Gud! hun har bestandig kun sine Ællinger og Kyllinger i Hovedet!- Hun saa ganske forundret paa mig og kunde vist ikke begribe, at det var noget at le ad. Hun fortalte mig, at hun nu snart længtes efter sine Forældre, sin lille Fugl og hvad der ellers var hende kjært. Endvidere fortalte hun mig, at hun af sine Lommepege havde sparet saa Meget sammen, at hun kunde kjøbe et Guldarmaand til sin Moder og et Merskuums Pibehoved til sin Fader, hvilket han satte megen Pris paa, og at, da de havde forundt hende den store Fornøjelse at komme til Kjøbenhavn, saa syntes kun paa en passende Maade at kunne gjengjælde dem deres Godhed imod hende ved dette lille Kjærlighedsbevis. Da Tjeneren nu kom ind og meldte, at Kareten holdt for Døren, sagde jeg Farvel til Præstedatteren, idet jeg ønskede hende en god Rejse hjem. Jeg har siden hørt, at hun er bleven gift med en rig Godsejer hernelde i Sjælland og lever et meget lykkeligt Liv.

M.

13 Aar.

Et Opløb.

1. Forleden Dag, da jeg sad og syede, hørte jeg pludselig en Støjen og en Larmen nede paa Gaden. Jeg saa strax ud ad Vinduet for at erfare Aarsagen hertil. Da bemærkede jeg en Mængde Mennesker, der vare trængte sammen omkring en lille Dræng paa omtrent syv Aar. Denne var just ikke klædt altfor smukt: han bar et Par Benklæder, der en Gang i deres nye Dage havde været lyseblaa, men som nu vare falmene og fulde af Huller og Pletter; endvidere bar han en langskjødte Frakke, hvori han vistnok kunde svøbe sig ti Gange; paa Hovedet havde han en Kaskjet, der manglede Skyggen, paa Benene et Par Støvler, der kunde passere for temmelig gode, thi Skafter var der, der gik op over Knæerne, men var der Overflødighed paa Skafter, saa var der Mangel paa Saaler, for der var slet ingen. Jeg lod Pigen gaa ned for at spørge, hvorfor han græd; hun kom tilbage med den Besked, at han havde været nede at købe en Pægel Brændevin til sin Moder, men da var han falden og havde slaaet Flasken i Stykker, saa Brændevinet var spildt; han turde nu ikke gaa hjem, for saa fik han Prygl. Jeg saa endnu en Gang ned paa Drengen og vilde just lade Pigen gaa ned med Penge til ham, da en Herre kom mig i Forkjøbet. Nu kom ogsaa Politiet og skilte Flokken ad. Da betragtede jeg Folkene, der gik fra Stedet, og kunde ikke lade være at smile over de forskellige Personligheder, jeg saa. Her gik en Rejekjærling, der en pukkelrygget Syjomfru, hist holdt en Skraldemand med sin Vogn. Paa det ene Fortov gik en Vartovskjærling med sin Strimlekatte, paa det andet et Par Lemmer fra „Almindeligheden“. Men nu er det bedst, jeg holder op, thi

Skraldemanden skralder saa voldsomt, at jeg maa holde for Ørene med begge Hænder.

G.

14 Aar.

2. En Gang, da jeg gik igjennem Kronprindsensgade, saa jeg en stor Hob Mennesker staa udenfor Bings Butik; jeg troede, de saa paa de Sager, der hang eller laa i Vinduerne, og jeg gik ogsaa hen for at se lidt derpaa, men jeg fik snart den rette Aarsag at vide, thi da jeg kom derhen, fik jeg Øje paa en høj Herre, i hvem jeg strax gjenkjendte den af hele Kjøbenhavn saa forgudede Skuespiller Hædt; han saa paa Gjenstandene i Bings Butik, og om ham havde den Mængde Mennesker samlet sig. At det var for at se paa ham og ikke paa alle de smukke Sager, der laa i Vinduerne, kunde jeg vide deraf, at da han kort efter gik bort, fulgte hele Hoben efter ham; men jeg gik hen til min Tante, for jeg brød mig ikke om at følge Hr. Hædt hjem.

D.

14 Aar.

3. Det var en mørk, taaget Novemberaften, da min Cousine og jeg hurtig ilede afsted for ikke at komme for silde i Theatret, hvor der den Aften blev givet Kongens Læge. Da vi naaede Kongens Nytorv, bemærkede vi, at en Masse Mennesker havde samlet sig i Nærheden af Indgangen til Theatret, og da vi kom nærmere, saa vi til vor store Skræk, at der ikke kunde være Tanke om at komme ind ad den almindelige Vej. Da vi ikke kjendte nogen anden Indgang, bleve vi nødte til at blive, hvor vi vare, haabende, at Mængden snart skulde adspredde sig.

Vi fik imidlertid Lyst til at vide, hvad der havde foranlediget dette Opløb, og spurgte derfor en Kone om Aarsagen, men vi fik kun til Svar, at hun vidste det ikke rigtig, hun var kun gaaet herhen, fordi hun havde set, der stod saa mange Mennesker der. Det var da en besynderlig Lyst, sagde vi til hinanden, at staa der og fryse, uden at vide hvorfor, det vilde vi saamænd ikke, naar vi bare kunde komme ind. Imidlertid var vor Nysgjerrighed vakt, vi spurgte os da for hos en anden Kone og fik nu en lang Historie om, at det var utilgeligt, at Vognene skulde have Tilladelse til at kjøre saa hurtigt, for en Dame og en lille Pige vare kjørte over. Det lød jo noget forskrækkeligt, men da vi lidt efter hørte en Karl fortælle, at det var tre Bern, fæstede vi ikke Lid til den første Historie. Stimmelen blev imidlertid større, og Ulykken blev nu i Forhold dertil ogsaa bestandig større. Vi bleve stødte og puffede, huggede og skubbede, da vi til vor store Lykke, just som Taalmodigheden var nær ved at forgaa os, traf min Fætter, som drev omkring tilligemed en god Ven og gjorde Nar ad Folk, de fortalte os, at hele Ulykken bestod i, at en Vogn havde væltet en Kurv med Kager og Nødder, og deraf var Opløbet kommet. De førte os derpaa ad en sikker Vej ind i Theatret, hvor vi snart forglemte alle Uheld for at beundre Fru Heibergs mesterlige Udførelse af Helenas Parti.

N.

13 Aar.

En Fejltagelse.

1. Kjære Marthe!

Jeg takker Dig ret meget for dit venlige Brev. Jeg vilde ønske, at jeg kunde sende Dig et lige saa muntert,

men det bliver det næppe, thi jeg har havt en stor Ærgrelse, foraarsaget ved en Fejltagelse. Nu skal Du høre. I Gaar Aftes hører jeg, som jeg synes, Fader sige til Moder: „Naar tror du saa, vi kunne rejse paa Landet,“ og Moder svarede: „jeg tænker i Overmorgen, Noget af Tøjet er allerede pakket ind.“ De talte ikke mere, men jeg havde hørt nok. Jeg var i den syvende Himmel af Glæde. Vi skulde rejse paa Landet, og til hvem kunde det vel være uden til Onkel Christian i Sorø. Jeg var saa glad derover, at Fader ordentlig lagde Mærke til det og spurgte mig, hvorfor jeg var saa fornøjet. Jeg gav mig da til at le og sagde: „Det er, fordi vi skulle rejse paa Landet i Morgen, du har jo selv sagt det.“ „Har jeg? det ved jeg ikke Noget af.“ „Jo du har, og Moder sagde endogsaa, at Noget af Tøjet var pakket ind,“ sagde jeg og blev næsten lidt stødt over, at han ikke vilde tilstaa det. „Saa maa vi have talt om Familien oppe paa anden Sal, de flytte i Morgen.“ Tænk Dig min Ærgrelse, alle mine Luftkasteller vare paa en Gang blevne til Intet, den Landtur, jeg havde glædet mig saa meget til, havde aldrig været paatænk.

Din hengivne Veninde

E.

13 Aar.

2. Forleden Dag bankede det paa Døren, og da jeg gik hen og lukkede op, saa jeg en Bondemand, der spurgte, om det ikke var her, Hr. Hansen boede. Jeg svarede jo, men søjede til, at han ikke var hjemme, og spurgte, om jeg ikke kunde tage mod Besked. Han svarede, at han havde en Skjæppe Æbler til os. Jeg troede, at Fader havde købt dem, medens han var ude, og tog derfor med

største Beredvillighed imod dem. Saasnart Manden var borte, vendte jeg op og ned paa Sækken og smagte paa Æblerne, som jeg syntes saa godt om, at jeg, da Fader kom hjem, endnu sad midt imellem dem. „Hvad i al Verden er dog dette,“ spurgte Fader. idet han traadte ind ad Døren. „Lad nu blot ikke, som om du ikke ved af Noget, men ellers skal du da have saa mange Tak for Æblerne.“ „Da vil jeg dog sige dig, at jeg har ingen Æbler kjøbt, og at det maa være af en Fejltagelse, at disse Æbler ere komne her.“ Jeg ønskede naturligvis, at dette ikke var Tilfældet, men Fader gik bort og kom lidt efter tilbage og sagde: „Jo ganske rigtigt, det var ved en Fejltagelse; jeg har faaet Manden opspurgt, og han forklarede mig, at Æblerne vare bestemte for en Hr. Hanson, men da han ikke vidste, hvor denne boede, var det bedst, sagde han, at vi beholdt Æblerne.“ Jeg blev naturligvis glad og viste min Beklagelse for Hr. Hanson ved at tage dygtig for mig af Retterne.

G.

14 Aar.

En fattig Familie.

Lige overfor mig bor en fattig Kone, hvis Mand er død i den sidste Krig. Hun har tre Børn, den Ældste er omtrent 5 til 6 Aar, og den Yngste maaske neppe et halvt. Næsten hver Dag ere disse Børn alene, da Moderen maa fortjene Brødet til sig og dem ved at gaa ud og vadske for fremmede Folk. De to Ældste hjælpe hinanden dels med at passe deres lille Søster og dels med Et og Andet, som de skulle have gjort, til Moderen kommer hjem. Flere Gange løbe de til Vinduet, naar det lakker mod Aften, for at se, om Moderen kommer, ofte

blive de skuffede, men naar hun saa tilsidst kommer, da løbe de hen til hende og undersøge en Kurv, som hun har med, og som gjerne indeholder noget Spiseligt. Naar Moderen har havt en god Fortjeneste, har hun næsten altid et Par varme Hvedetvækker med, da skulde man se Børnenes Glæde: de to Ældste tage Moderen om Halsen, medens den Lille ytrer sin Glæde paa sin Vis ved at række efter Brødet. Saa gjør Moderen Ild paa og laver Lidt The eller varmer Lidt Mælk, naar det er færdigt, sætte de sig alle fire glade til Bords, og derpaa gaa de glade og fornøjede til Sengs, men førend Moderen lægger sig, ser hun deres Tøj efter og reparerer det. Da først gaar hun til Ro for at begynde ligedan den næste Dag. Børnene drømme imidlertid om Tvækker og andre Lækkerier.

O.

12 Aar.

Kjøbenhavn paa en Hverdag.

Kjære Veninde!

Du bad mig i dit sidste Brev om, at jeg vilde fortælle Dig om en Hverdag i Kjøbenhavn, jeg vil i Dag opfylde Dit Ønske. Jeg vælger Amagertorv til det Sted, hvorfra jeg vil tage min Beskrivelse. Det Første, jeg bliver opmærksom paa, er en Trætte, som opstaar mellem nogle Fiskerkoner, men aldrig saa snart nærmer der sig en Kunde til den ene, før hun strax slutter Vaabenstilstand. Der kommer en Flok Skoledrenge og købe Æbler hos Frugtkonerne, som sidde omkring Posten midt paa Torvet. — Se, der kommer En trippende, med Hænderne i Lommerne, det er vist en Kontorist, han fryser nok, thi han har saadan en rød Næsetip. — Aa nej! det er næsten til at blive

tosset over! Gud ske Lov, nu er det forbi! Nu skal jeg fortælle Dig, hvad det var, det var Skraldemanden, som kom og skraldede, saa det var skrækkeligt, lige ved Siden af mig, og dertil kom Tørvebonden og raabte med sine Tørv, saa Du kan nok tænke, hvad det har maattet være for en Støj. — Men se dog den stakkels lille Pige der, som gaar med bare Ben, fordi den uartige Dreng har taget hendes Tøfler, som hun tabte, da hun løb over Gaden, se der løber han med dem! — Nej, Du skulde have set, hvor morsomt det saa ud at se Manden, som har et Brædt paa Hovedet med smaa Figurer paa, sparke ud efter en Hund, som gør ad ham; han bliver ved at sparke ud og gaa tilbage, indtil han tilsidst glider paa en Glidebane, som Drengene have lavet, og sætter sig nok saa pænt ned paa den, men ak! hans Figurer ere ikke komne saa godt fra det som han, thi de ere alle gaede itu. — Her kommer en Skolepige løbende, hun kommer vist for sildig i Skole, thi Klokken er over 9; heisa! nu blev hun løben omkuld af en Skomagerdreng, som kom med et Par Støvler i Haanden, den Slags Mennesker gjøre kort Proces, de se ikke, om de løbe Nogen omkuld eller ikke. — Se, saaledes gaar det til paa en Hverdag i Kjøbenhavn! Jeg ved nu ikke, om der er ligesaa megen Støj og Huslumhej, hvor Du bor? Men Du kan tro: om Helligdagene er her saa dejlig roligt og fredeligt, og dersom Du besøger mig i Julen, skal Du faa at se, at min Beskrivelse af en Hverdag i Kjøbenhavn er aldeles sand.

Din Veninde

P.

14 Aar.

Erindringer fra min Barndom.

Jeg har ikke mange Erindringer fra min tidligste Barndom, og de faa, jeg har bevaret i min Hukommelse, ere meget simple. Det, der staar mest levende for mig, er en Juleaften: Der vare tre smaa Piger hjemme hos mig, som vare paa min Alder, den Gang var jeg vel fire Aar. Moder sagde, at naar hun havde ringet tre Gange med en lille Klokke, saa vilde hun aabne Dørene, og saa maatte vi komme ind. Et Par Dage i Forvejen havde jeg bedet Moder, om jeg maatte faa Juletræ, men hun havde sagt nej. Nu gik vi fire Børn og ventede saa længselsfuldt inde i en mørk Stue, thi Fader sagde, at Juletræet tog sig bedre ud, naar man saa det fra en mørk Stue. Endelig hørte vi den lille Klokke, som sagde linge-lingeling, det var første Gang, o! hvor lyttede vi dog og tænkte: bare den snart vilde ringe igjen, og det varede heller ikke længe, førend den gjorde det. Nu gik vi alle fire hen til Døren og stillede os op. Vi vare ganske tavse. Endelig lød for tredje Gang den lille Klokkes Lingeling, Døren gik op, og vi saa — et Juletræ, som naaede fra Gulvet til Loftet. Vi vare alle henrykte af Glæde, og da Fader og Moder sagde, at nu maatte vi plyndre, saa gik det løs paa det stakkels Træ. Der vare paa samme mange smukke Foræringer til hver især, blandt Andet var der en smuk Dukke til os hver. Klokken 9 gik de fremmede Børn, og jeg gik i Seng, træet, men glad og fornøjet, og jeg drømte hele Natten om det dejlige Juletræ. Siden den Tid er der nu forløbet 9 Aar, og dog staar det saa tydeligt for mig, som om det kunde have været i Gaar. Jeg kan ogsaa huske, at jeg ofte, medens jeg var lille, kom op til tre Damer, som Moder havde

gaaet i Skole med, og som boede i samme Hus som vi. Der sad jeg ofte ved en lille Træskammel, med min Dukke ved Siden af mig, og drak Kaffe. Ligesaa var jeg tidt i Kongenshave, og det var min største Fornøjelse at staa og kaste Stene i Vandet; men det endtes med, at min Dukke en Gang faldt i og druknede, og siden den Tid var Lysten til at kaste Stene i Vandet betaget mig. Jeg har endnu en Dukke, som jeg fik, da jeg fyldte 5 Aar. Vel leger jeg nu aldrig med den, men den er mig dog altid en kjær Erindring om min Barndom. (Thi nu er jeg voxen).

O.

13 Aar.

En Aften i Tivoli.

Det var en Onsdag, da jeg om Morgenen i Adresseavisen saa annonceret med store Bogstaver: Tivoli. I Dag Onsdagen den... gives en stor Fest o. s. v. Der skulde være stort Vauxhall og brillant Fyrværkeri. Da jeg læste det, var allerede min Beslutning tagen, nemlig at bede mine Forældre om at gaa derind med mig, hvilket de ogsaa lovede. Da vi nu om Eftermiddagen kom derind, vare Forlystelserne allerede i fuld Gang paa den store Plainen. Der var Dands paa Staaltraadslinie, atletiske Præstationer og Luftdands, til hvilket Sidste man rigtignok, naar man vilde se Noget, maatte have en meget levende Fantasi; jeg kunde i det Mindste ikke med mine legemlige Øjne opdage noget Saadant. Siden dreve vi lidt omkring og saa paa Anordningen af det Hele, paa Aberne, Papegøjerne, Paafuglene og de andre Fugle, som her holdes i store Bure, der staa i fri Luft. Men nu skulde det store Optog af Arabere, Kabylere og Beduiner

da gaa for sig, og Folk begyndte at stille sig op. Vi gik ogsaa hen ved Stakittet, der omgiver Plainen, for at oppebie Toget, som vilde begive sig derind for at udføre nogle Kunstproductioner. Et Øjeblik efter hørttes en ensformig Musik, som altsaa forkyndte, at man nærmede sig; men strax begyndte der ogsaa en Puffen og Trykken og Skubben, thi Enhver vilde se og de Færreste kunde det. I Spidsen af Toget gik en stor vraltende Elefant, hos hvem jeg opdagede det Særsyn (der, saavidt jeg ved, ikke finder Sted hos andre Dyr af den Art), at der under dens svære Fodder stak et Par gule Gymnastiksko frem; ligeledes hang dens Snabel og dinglede, som om den havde været et Stykke Tøj. En Bondepige sagde, da hun saa den: „Aa nej, sikken et stort Dyr. det var da mageløst!“ hvorpaa hendes Ledsagerinde, der nok gjaldt for en hel Del kløgere, svarede: „Ja, det er nok Mandens dernede ved Vandet, han der har alle de mange fremmede Dyr; jeg har været derinde før, og nu kan jeg grant se, at det er det samme store Dyr, der var derinde, og som han kaldte en Elefant eller saadanne No'et.“ Nu hørte man en anden Stemme, som raabte: „Nei Gu' er 'et ej! for det er intet Andet end Pap og Tøj, der er klistret sammen.“ „Nei tilforladelig!“ svarede en ung Fyr med en overordentlig vigtig Mine, „det er Elefanten fra Liphards Menageri.“ „Aa sikken Snak!“ var Svaret, „kom De her og bind mig den Bjørn paa Ærmet, om De kan; næ, jeg skulde tro, at jeg vidste det bedre end nogen Anden, for det er mit eget Næstsøskendebarn, som er Baghenene i den.“ Efter den vældige Elefant fulgte to Bjørne, der saa endnu meget værre ud. De gik ganske som Mennesker, og de havde Intet, som tydede hen paa, at de vare Bjørne, uden noget laset Skind, som var svøbt omkring dem og hang i

Pjalter paa Siderne, hvor det var bundet sammen; deres Hoveder vare af Pap, og en Gang imellem toge de med Labben, der ligeledes bestod af noget pjaltet Skind, hvoraf man endogsaa kunde se det Indvendige, op til Hovedet, formodentlig fordi det sad løst. Jeg saa paa Placaten, at der ogsaa skulde være en Urangutang, men jeg kunde ikke finde Noget, der lignede et saadant Dyr; rigtignok løb der en sort Skikkelse omkring, der maaske skulde forestille den, jeg havde imidlertid hele Tiden antaget denne Skikkelse for at være en Skorstensfejer og havde længe staaet og undret mig over, hvad han skulde der. Herefter fulgte hele Toget af Kabylerne, Arabere og Beduiner, der for Øvrigt var meget godt ordnet, ind paa Plainen, hvorfra de, efter at have udført nogle gymnastiske Øvelser, begave sig tilbage til Circus under samme ensformige Musik, som de vare komne med, og under mange Bifaldsraab af alle Drenge. Da jeg aldrig før havde røstet, skulde jeg da ogsaa prøve det, og satte mig op tilligemed min Fader; men jeg lovede, at det baade skulde være første og sidste Gang, jeg var der, saa lidet behagede det mig; allerede den stygge Opgang ad Stiger og snevre Trapper i et bestandigt Mørke gjør et meget uhyggeligt Indtryk. Da Klokken var henimed Ti, vilde vi gaa ind i Concertsalen for at høre et Par Nummere, men da det ikke var til at tænke paa at komme ind, saa begave vi os hen til Theatret, hvor der netop nu skulde opføres Pantomimen: Landsbybarberen eller Diligencens Ankomst. Gangen i Stykket fulgtes uafbrudt med lydeligt Bifald af det unge Danmark, og hvert Øjeblik høstes Bravoraab for Pierrot. Fyrværkeriet var nu tilbage, og vi ventede med Længsel paa, at det skulde begynde. Det begyndte, og Alle stirrede hen paa det, og det med Rette, thi det var

smukt, ligesom de fleste af Tivolis Fyrværkerier. Ogsaa den skønne Decoration af en Mængde forskjelligfarvede Lamper tog sig særdeles godt ud i den dejlige, milde og stille Aftenstund.

J.

14 Aar.

Et gnavent Menneske.

Der er vist ingen større Plage til end den: daglig at omgaaes med et gnavent Menneske. Denne Plage maa jeg desværre udstaa, thi min Onkel, hos hvem jeg er i Huset, er et af de utaaligste Mennesker, man kan have at bestille med. Jeg vil nu blot give et Exempel paa hans Særhed og Luner. Forleden Dag, ha det havde behaget vor gamle Gnavpotte (saaledes bliver han næsten altid kaldet) at rejse sig af Fjerene, kom han ind i Dagligstuen, hvor Tante, min Cousine og jeg sad ved Thebordet. Allerede da han traadte ind, saa vi, at et Uvejr var i Færd med at trække op. Vi havde desværre ikke bedraget os, thi han havde næppe sat sig ned og faaet sin The, førend det brød ud. Jeg havde nemlig som sædvanlig kommet Sukker i hans The, men i Dag var dette ikke tilpas. „Tro I,“ sagde han, „at jeg er et lille Barn, der ikke selv kan lave sin The til?“ Jeg skjænkede strax en anden Kop, men idet jeg rakte ham den, kom jeg til at spilde Lidt i Underkoppen. Da han saa det, sagde han: „Nej, Tak skulle I have, før vil jeg Intet have end drikke saadant noget Pjask!“ Med disse Ord gik han ud af Stuen, men svingede i det Samme sin Slaabrok saaledes, at han væltede et lille Bord, hvorpaa der stod en Mængde Nips. „Hvad skal dog ogsaa alt det Snavs til! Det tjener blot til at fylde op med og samle Støv i! Det er altsaa derhen

Pengene gaa! I mærke det ikke, men den, hvis Pung maa undgælde, mærker det nok, kunne I tro!“ Da vi siden skulde spise Frokost, fik han som sædvanlig sine blødkogte Æg, men i Dag vilde han have dem haardkogte. Ligeledes var hans Kaffe tyk, skjøndt den ikke var det hos os Andre. Saaledes gav han Ondt af sig hele Dagen. Endelig kom Aftenen. Kortene bleve tagne frem, Spillebordet hentet ind, og vi begyndte at spille Whist; men Onkel tabte uheldigvis hele Tiden, og derover blev han igjen vred og ønskede os Pokker i Vold med vort Snyderi. Endelig slog Klokken Ti, og vi gik i Seng for atter at vaagne til en lignende Dag.

G.

14 Aar.

En Scene af Folkelivet.

Naar man vil tilbringe en Søndag Eftermiddag om Sommeren paa Frederiksberg, kan man ofte være Vidne til meget morsomme Scener af Folkelivet. Allerede paa Vejen derud møder man hele Familier, bestaaende af Mand, Kone og en halv Snes Børn, der alle skulle ud og more sig. Moderen bærer det mindste Barn paa Armen, og Faderen kører en lille grønmalet Vogn, i hvilken de to næstmindste Børn sidde nok saa strunke. Faderen bærer tillige en stor Parapluie og Moderen en grøn Parasol tilligemed den ældste Datters Skolepose, der for den Dag er bleven forvandlet til Madpose. Kort og godt, det er Hr. Sørensen med sin Familie. Nu ere de da komne igjennem den første Allee, og Fatter siger til sin Ægtehalvdæl: „Hør, lille Mutter, giv mig en Taar, før vi gaa videre ad Broen.“ Hele Familien sætter sig da paa en Bank, og de af dens Medlemmet, som ikke kunne faa

Plads til at sidde, maa nøjes med at staa, medens Fatter faar sig en Taar. Derpaa begiver man sig igjen paa Vejen, og endelig naar man da Alleenberg og Sommerlyst, hvor Børnene strax ville ind; men Mutter siger: „Nej, Børn, vi skulle først hen at spise Vesperkost i Smørrebrødshaven.“ Nu gaar man da til Smørrebrødshaven, der ligger bag ved Frederiksbergbakke, og her kommer Mutter frem med alle sine Lækkerier; men hvert Barn gjemmer et Stykke til Svanerne. Naar disse Sidste ogsaa have faaet deres Del, begiver man sig til Sommerlyst, thi „der er ikke saa fuldt“ som paa Alleenberg, og der kører man paa Carrouselbanen og gynger. Men tilsidst begynder Ole Lukøje at spille sine Puds med de smaa Herrer Sørensen, og nu bliver der sat en Dreng paa Stangen af den lille Vogn, og Fatter maa tage en Anden paa Armen. Derpaa vandrer man hjemad og har moret sig saa dejligt.

L.

15 Aar.

En ubehagelig Dag.

En Mandagmorgen, stod jeg op med megen Glæde, jeg kunde nemlig mine Lectier ualmindeligt godt, og naar jeg kom fra Skole, skulde jeg i Middagselskab. Under Paaklædningen, kom jeg netop til at mangle en Knappenaal, jeg saae da en paa Gulvet, tog den op, og benyttede den; men vor Pige, som saa dette sagde til mig: „O! Cathinca, det vil gaee dig ubeldigt den hele Dag, fordi du har taget en Knappenaal op, paa en Mandagmorgen“; men jeg udrød blot: Du enfoldige Overtroiske, der troer paa saadanne Ting! — Nu gik jeg i Skole, hvor det gik mig meget ubeldigt i alle Ting. Da jeg kom hjem, skulde jeg jo pynte mig til Middagselskabet. Jeg tog en ganske ny lyserød Kjole paa, men medens Moder og

mine Sødskende stod og beundrede min dejlige Kjole. kom min lille Broder med et Blækhuis over Gulvet, og da han saae den nye Kjole, skulde han jo ogsaa hen at beundre den; men i Steden for at beundre den, væltede han hele Blækhuset ned over Kjolen, og Følgen blev, at jeg maatte blive hjemme fra Middagsselskabet. Da jeg senere hen paa Eftermiddagen vilde gaae ned i Haven for at lege, faldt jeg ned af en halv Snees Trapper og skrabebede mit Ben saaledes, at jeg maatte gaae i Seng, og da sagde jeg til mine Sødskende, det er vist al den Glæde i Morges, der har foraarsaget denne ubehagelige Dag; men Pigen, som sad ved Bordet og syede sagde: „Nej Cathinca, det er saamænd den Knappenaal, som du tog op i Morges, der har forvoldt dig al den Sorg; men lad det være dig en Lære i Fremtiden, aldrig at tage en Knappenaal op paa en Mandagmorgen. da det saa vil gaae dig uheldig den hele Dag.

Nr. 2 af 8 i Classen.

11 Aar.

Svalen.

(Fri Bearbejdelse af et Digt af Schaldemose, som er bleven foreløst.)

Det var en dejlig Sommermorgen, Solen var nyligt staaet op. Himlen var skyfri og hele Jorden aandede Fred og Ro. *En Svale, der havde sin Rede under en Bondes Tag stak sit lille sorte Hoved ud, blinkede med de smaa livlige Øjne, smuttede derpaa ud og fløj op paa Taget. Den badede sig i Solens Straaler og vilde just til at begynde sin Morgensang, da den i Dueslaget saae en Væsel fange Duerne. „Ak!“ sukkede den da, „hvilken Verden lever man ikke i, den er opfyldt med Røveri og Mord, mon en slig Daad skal blive ustraffet.“ Som den sad saaledes og filosoferede, kom en Sværm Myg fa-

rende forbi. Øjeblikkelig vare Væselen, Duerne og dens Moral forglemte, den foer omkring i Myggesværmen, hvor den viste sig som en udmærket Jæger og snappede med stor Færdighed baade tilhøjre og tilvenstre med det lille Næb, og lod sig sit Bytte smage herligt.

Som denne Svale gives der vist mange Memesker, der dadle deres Næste med stor Strenghed for Fejl som de maaske selv besidde i en højere Grad, og til dem er det, Skriften siger: „Hvi seer Du Skjæven i din Broders Øje, men Bjælken i dit eget agter Du ikke. Drag først Bjælken ud af dit eget Øje, derpaa kan Du drage Skjæven af din Broders.“

Nr. 5 af 13.

15 Aar.

Tillæg.

Kjøbenhavn paa en Helligdag.

Den første Lyd, som møder Øret, naar man, paa en Helligdag ved Foraarstid, aabner Vinduet for at indaaende den friske Morgenluft, er Støjen af de mange landlige Kjøretøjer, som haste mod Porten for at komme ud af Byen inden Kirketid. Denne Rummel og Tummel er just ingen behagelig Lyd, men det er da kun en Overgang, som maa udholdes for at faa desmere Ro senere. Endnu inden Mælkevognenes Periode er forbi, begynder man at høre Klokkernes Klang (hvis man ellers er saa heldig at bo i Nærheden af en Kirke), der højt fra Taarnet kalde paa Menigheden med de samme alvorlige Stemmer, hvormed de talte til de foregaaende Skægter gjenneem Aarhundreder: de eneste uforandrede Røster, hvor alt Andet forandrede sig. Er man alvorlig til Mode og har Lyst til at nyde den eneste Højtidelighed, som i vor lutherske By minder om Helligdagen, saa følger man Klokkernes Kald og gaar med den lille, stille Skare til Helligdommen, hvor der gives et eller andet trøstende Ord til at tage med ud i Livets Larm. Og vel behøver man et saadant for at mindes om Dagens højere Betydning, thi saasart man træder ud af Kirken, er man atter midt i den store, verdslige Stimme, som er myldret frem af sine mange Boliger for at nyde Søndagens Glæder. Butikkerne ere lukkede, deres

Vinduer tildækkede eller berøvede deres Stads for ej at adsprede Sindet med deres forfængelige Gjenstande, men til Gjengjæld finder man al denne Stads udhængt paa de levende Skildte, som bevæge sig frem og tilbage i Gaderne — det vil da sige: i de mest befærdede Gader, thi det er et af Charaktertrækkene i Københavns Helligdagshistorie, at medens enkelte Gader ere overfyldte, ere andre saa øde, at Børnene uforstyrrede drive deres Lege i dem. Hovedstrømmen af Folk gaar tværs igjennem Byen i to Retninger: en mod Toldboden, en anden mod Frederiksberg. Her træffes alle Klasser: den fornemme Verden, som maaske kjeder sig hjemme, fordi den hver Dag har Søndag og derfor lige saa godt kan kjede sig ude; Embedsklassen, som glæder sig over, en Dag af de syv at slippe for Comptoirets Støv; den handlende Klasse, som en Gang vil nyde Livet fri for Vejen og Maalen; endelig den fattige Klasse, repræsenteret af enkelte Tiggere og af de gamle Hospitalslænner, der med grøn Skjærm for Øjnene og Stok i Haanden hinke afsted til Slægt og Venner. Midt inellem alle disse bevæge Børn af alle Stænder sig, glade over at være slupne for Skoletvangen og stolte af deres nye Klæder, især hvis det er Pigebørn. Hos Alle, Store og Smaa, er Udtrykket, om Morgenen, naar Farten begyndes, Forventning af Glæde og Lystighed; om Aftenen, naar Toget gaar hjemad, derimod Træthed, skuffet Forventning og halv Kjede for, halv Længsel efter Morgendagens Arbejde, thi Helligdagen har givet Flere den Lære, at Mennesket i Grunden er lykkeligst, naar han har mest at bestille.

En lys Dag.

Paa Herregaarden B. i Sjælland var der ret livligt og muntert i Sommeren 1853; den ældste Søn havde med megen Ære taget sin Attestats, vendte nu glædedrukken hjem og medbragte flere Venner.

Herregaarden ligger meget smukt, omgiven af Skov og ved en Arm, som Kattegattet sender ind; Hovedbygningen ligger paa en lille Ø, hvortil en Bro fører over den smalle Grav, som omgiver Øen. Lige saa smilende som Bygningen viste sig for den Fremmede, lige saa vel og hjemlig følte han sig, saasomt han var traadt over Tærskelen; det hjertelige Velkommen, som blev udtalt af Vært og Værtinde, gjorde, at man strax maatte føle sig tiltrukket af disse Mennesker; daglig mødte man utallige smaa Opmærksomheder fra Familiens Side, for at den Fremmede skulde befinde sig ret vel, og som Herskabet var, saaledes var ogsaa dets Tyende; paa den Maade maatte man, efter kun at have været der en Dag, føle sig som hjemme, og det gjorde ogsaa i Sandhed Alle.

To af Døtrene, som et Par Aar havde været i Pension i Kjøbenhavn, vendte nu ogsaa hjem, medbringende flere Cousins og Veninder, saa der paa Herregaarden daglig vare fjorten unge Damer og Herrer; der var naturligvis et mageløst Liv fra Morgen til Aften; hver Dag havde sine Behageligheder, selv naar Vejret kunde indbyde til Kjedsomhed, fandtes denne dog ikke inden Døre; der blev musiceret, sunget, læst højt, og Aftenen endte gjerne med Dands; et Billard var en ypperlig Adspredelse, som Herrene ikke altid ene fik Lov at benytte, Damerne skulde ogsaa prøvø deres Færdighed til stor Moro for Alle.

Der foretoges oftere Udflugter til fjernere Steder, hvor da gjerne to af Damerne tilligemed flere Herrer vare til Hest, de andre til Vogns. Der havde ofte været Tale om en Tour til en Dal $1\frac{1}{2}$ Mil derfra, hvor der skulde være saa overordentligt smukt, og nu var Dagen da bestemt, paa hvilken Touren skulde gaa for sig; men Høsten var imidlertid indtruffen, den Tid, da Landmanden skal samle sig Rigdom for den kommende Tid, og da hver Dag, som gaar ubenyttet hort, kan blive ham dyr; der kunde derfor kun stilles et Par Heste til Disposition, og da ikke Alle kunde være paa en Vogn, foretrak man at gaa, hvilket antoges at ville forskaaffe en langt større Glæde, end om man skulde have kjørt. Man bestemte nu Klokkeren 7 næste Morgen at gaa hjemmefra og satte en Mulkt for den, der ikke til den Tid var færdig, men Alle mødte næste Morgen endogsaa før Tiden. Herrene, belæssede med smaa Kurve, hvori Fouragen var, droge i Spidsen over Broen syngende en Fædrelandssang, som alle Damerne istemte. Vejen var overordentlig smuk. Først gik man et langt Stykke langs Fjorden, men derpaa drejede Vejen indad, og nu befandt man sig i en af Sjællands yndigste Skove, hvor det afveklede med Bakke og Dal, og hvor man nu og da skimtede Søen mellem Træerne. Botanikken var Gjenstanden for Samtalen; der var blandt Herrene et Par unge Medicinere, som her kunde udfolde deres Viden for andægtige Tilhørere; dog snart glemtes Botanikken, og den ene lystige Historie afløste den anden, saa Skoven gjenlød af Latter. Da den halve Vej var tilbagelagt, gjordes Holdt, og man indtog en Forfriskning af Limonade og Kager, hvert Glas blev fulgt af en lille Tale, hvoraf flere vare vittige og piquante. Man drog nu videre og ankom muntre og uden Tegn til Træt-

hed til Bestemmelsesstedet, som var en Dal, omgivet paa de tre Sider af høje Bakker, bevoxede med Træer og Buske, den fjerde Side vendte ud mod Fjorden. Ja, her var hvad man i Sandhed kan kalde dejligt, men endnu mere skulde man overraskes efter at være kommen op paa den højeste af Bakkerne, hvorfra var en vid Udsigt over Sjælland og Kattegat. Al Lystighed forsvandt for en kort Stund, Enhver stod ene med sine Tanker, fordybende sig i Beskuelsen af det dejlige Landskab. der laa udbredt til alle Sider. Men snart opdagede en af de unge Piger en Vogn, som nærmede sig hen imod Højen, idet Kudsken viftede med Lommetørklædet, man maatte da løsrive sig fra denne yndige Plet, og kom atter ned i Dalen, hvor der til Alles Henrykkelse holdt en stor Høstvogn med Hø i Bunden, som skulde føre Ungdommen, der ikke maatte blive for træt, tilbage til B.; om Aftenen skulde der nemlig hos Pastor G.'s være en lille Dands, som imødesaas med megen Forventning.

Aftenen kom, Vognene holdt for Døren, og snart naaede man den venlige Præstebolig, som netop denne Aften tog sig helt prægtig ud. Nede i Haven ved Søen var der indrettet et Telt, hvor der skulde danses. Efter Theen, som man indtog i Værelserne, hørtes dette velbekendte Klap, Signalet til Dands, som nok kan sætte en ung Piges Hjærte i stærkere Bevægelse, og nu gik man parvis ned til Pavillonon, hvor Musikken alt var i fuld Gang. Aldrig har nogen Dag efterladt et saa varigt og yndigt Minde som denne, der altid staar frisk, og hvis Erindring altid er omgivet af et vist rosenfarvet Skjær; Aftenen svandt altfor hurtigt, man kunde have ønsket at standse Tiden, om kun en Time.

Klokken Tre var Alt tyst og stille i Præstegaarden, men ikke paa de unge Damers Værelser paa B. Aftenens Begivenheder skulde opfriskes og gjenleves i Tanken, og Solens første Straaler fandt Damerne endnu sladrede, men endelig indfandt Sønnen sig, og snart var ogsaa her Alt tyst og stille.

En tidlig Morgenstund.

1. Jeg tilbragte en Gang en Pintseferie i Slagelse og benyttede Lejligheden til at gjøre mig bekendt med Egnens Mærkværdigheder. Saaledes besøgte jeg Stedet, hvor Antvorskov Kloster har staaet og valfartede endogsaa til Hvidehøj, hvorpaa endnu staar et gammelt Trækers med en Kristusfigur. Bøgeskoven sprang netop ud i de Dage, og for ret at bese den aftalte jeg en Morgentur med min Cousine til den smukke, gamle Skov, som strækker sig lige fra Slagelse til Sorø. En skøn Morgen vandrede vi Klokken fem ud af Staden, hvor Alt endnu var tyst, gik ad en Sti over Markerne og naaede snart Skoven, imellem hvis Træer en let Taage endnu dvalde. I Kanten af Skoven ligger en høj Bakke, som kaldes Ætherbjerget, hvorfra man har en vid Udsigt, denne Høj besteg vi med megen Møje, men bleve lønede derfor ved et herligt Syn; thi Taagen lettede sig i det Samme, og Solen kastede sine Straaler over Landet, hvor Bøgeskove strakte sig vidt og bredt, og over Beltet, paa hvis anden Side Fyen med Nyborg viste sig tydeligt, Laaland saa man langt i Syd kun som en graa Sky. Morgenvinden viftede friskt om os deroppe, og nedenfor os laa Landet i yndig Rø; Duggen glimrede endnu paa Græsset, og hist og her opsendte en Skorsten sin Røg mellem Træerne. Vi stode længe fortabte i Beskuelsen, fortsatte derpaa vor Vej gennem Skoven, hvor de bandede Gange snart hørte op, og hvor vi ad trange Fodstier maatte søge vor Vej, der snart faldt over Bakker, snart gennem Dale; undertiden befandt vi os i Skyggen af høje Graner, derpaa igjen paa lyse Slet-

ter, hvor det unge Bøgeløv prangede i al sin Friskhed; smaa Bække overskare ofte disse Stier, og vi maatte da lægge os Broer af Grene eller Sten, men netop disse smaa Besværligheder gjorde det saa morsomt. Skoven var ogsaa fuld af mangfoldige Blomster, der vare Anemoner og Skovmærker, Lilieconvaller stode i de smaa Vandpytter, og Vebend og Caprifolium slyngede sig op ad Stammerne, der ofte havde de forunderligste Skikkelser. Vi kom til en afgang Forhøjning, hvor Holger Danske siges at hvile; ved den ene Ende ere to store Graasten, der vende i Vejret, det er hans Fødder, siger man, en lignende Sten ved den anden Ende er hans Næsefip. Efter igjen at have gaaet nogen Tid kom vi pludselig til en lille Sø, hvis Bredder vare bevoxede med høje Træer, hvoraf der endog stode nogle midt ude i Søen; langs Bredden laa nogle fattige Hytter, udenfor hvilke Køer græssede. Over Landskabet hvilede der en højtidelig Stilhed, som kun imellem afbrødes af Vindens sagte Susen i Træernes Toppe, af Bølgernes melodiske Rislen og af Skovduernes Kurren i Skovens Indre. Vi hvilede os paa en Træbul og lyttede længe til disse Lyd, som forunderligt tiltale Sjælen. Klokkeren var imidlertid bleven Ni, og nu mente vi, at det var bedst at finde nd af Skoven; det lykkedes os ogsaa efter nogen Tids Forløb, og vi naaede hjem henad Middag med Parasollerne fulde af en rig botanisk Høst og selv opfyldte af Jubel over denne Morgens Skjønhed, vi havde erkjendt Sandheden af det gamle Ordsprog, som siger: Morgenstund har Guld i Mund.

2. Forrige Sommer, da jeg tilligemed en anden Dame opholdt mig en otte Dages Tid i Christiania, foretog vi os en Udflugt til Krogkleven i Ringerike. Vi ankom temmelig sent om Aftenen den sjette Juni til den lille Bondegaard Kleven, hvor man i Almindelighed overnatter, for ret tidlig næste Morgen at kunne nyde den smukke Udsigt over Ringerike. — Klokkeren 2¹/₂ omtrent vaagnede vi op ved en dæmpet Musik af blæsende Instrumenter, det var, som om Tonerne ikke ret turde bruse frem af

Frygt for at vække den slumrende Natur. Vi skyndte os op, især jeg, der skulde bestige Krogkleven, den anden Dame var nemlig svagelig og kunde ikke foretage sig en saadan Vandring, hendes Søstersøn derimod, som havde ledsaget os, fulgte med mig. Jeg erindrer ikke at have oplevet nogen saa skjøn Morgenstund før eller siden: Himmelen var aldeles skyfri, Solen var nylig staaet op og udbredte en gylden Glands over den østlige Horizont, Duggen hang i store krystalklare Draaber paa Græs og Blomster og nedtyngede de spæde Planter med sin Vægt, det fine Birkeløv duftede, og Maaltrosten, Norges Nattergal, lod sine fulde Toner høre fra forskjellige Kanter, Skovens øvrige Sangere tav endnu, maaske af Ærbødighed for den største Virtuos, der kun lader sig høre, naar Alt omkring den er stille. — Efter at have faaet en Fører begave vi os, omtrent Klokkeren Tre, paa Vejen opad Fjeldet, hver med en Stok i Haanden, og efter en halv Times Vandring naaede vi Toppen, hvor vi traf tre Herrer, der naede deres Frokost heroppe i Højden; de to af dem havde en Cornet à piston hængende over Skulderen, det var altsaa dem, der havde blæst Reveillen for os. Jeg satte mig til Ro paa en Sten og indaandede med Velbehag og i fulde Drag den lette, friske Bjergluft. Det mest henrivende Landskab udbredte sig for vore Øine: Omtrent en Fjerdingvej dybere ligger hele Ringerike med frodige Marker og Skove, som omkrænde den store, snuikke Indsø Tyrifjord, der med sine mange Bugter danner større og mindre Halvøer; paa alle Sider er Sletten omgivet af høje skovklædte Fjelde, og Nordrehaugs Præstegaard, hvor Anna Kolbjørnsen viste sig saa heltemodig, skinner saa venlig og indbydende frem mellem grønne Træer. Alt tog sig saa smukt ud i Morgenbelysningen; ikke en Vind rørte sig; Søens spejlblanke Flade bevægedes kun, hvor den brede Elv, der her faar Navn af Dramselven, strømmer nd; langt borte laa en lille Dampbaad, som benyttedes til Farter paa Søen og opad Elven; paa forskjellige Steder saa man Flokke af Vildænder eller Vildgæs, rigtignok kun som smaa Punkter, langsomt glide henad Vandet; den

lette, lyseblaa Morgentaage svævede som et gjennemsigtigt Slør over hele Landskabet under os; mange Mile borte hævede sig Rækker af blaa Bjerge, det ene højere end det andet, og hvis snedækte Isser ragede op over Taagen: en fjern Susen af en Fos lod sig høre, kort Alt var vidunderlig dejligt. Man kunde sidde og drømme hele Dagen hen paa et saadant Sted. Var det muligt at blive kold og følesløs paa en saadan Morgen? Nej, man maatte bøje sig i Ydmyghed og Beundring for Skaberens af denne Skjønhed og Majestæt i Naturen. — Alvorlig og højtidelig stemte begave vi os paa Tilbagevejen, imidlertid forstyrredes det alvorlige Indtryk for en Del hos mig, da den ene af Herrerne, som vi traf paa Krogkleven, en Franskmand, begyndte at conversere mig med den for denne Nation egne Livlighed, de to andre, der vare norske, gik til den modsatte Side for at opsoge en Hund, der var løben ind i Skoven, han derimod fulgte med os, indtil vi omtrent Klokken Ni om Formiddagen forlode Kleven for at vende tilbage til Christiania. Forventningsfuld ankom jeg til Krogkleven, sorgmodig, uden at kunne forklare hvorfor, forlod jeg den. Og endnu bestandig, naar hin Morgen fremstiller sig for mine Tanker, gribes jeg af en dyb Vemod og Længsel.

3. Drømmenes venlige Aand havde just bragt mig til Grændsen af det forjættede Land, da en pludselig Støj vækkede mig og bragte mig tilbage til Virkeligheden. Utilfreds over Tabet af mit Paradis, vilde jeg forsøge paa endnu en Gang at finde det, da jeg i Tide erindrede, at jeg var paa Landet og derfor hellere burde beundre Naturen i dens Morgenskjønhed end spille Tiden med Drømme. Som tænkt, saa gjort! Jeg stod snart uden for Huset, men jeg var hvad man kalder i slet Humeur. Hvem kjender ikke, hvad det vil sige at være morgengnaven? Man vaagner med en Tyngde paa sin Sjæl, som om der laa en Verden af Bekymring paa den, Livet synes En saa tomt og indholdsløst, den forestaaende Dag saa uendelig lang. Sønnen svier endnu i Øjnene, Hænderne ere

kejtede til at udrette deres Gjerning. Intet vil lykkes os, og Alt ærgrer os: Pigen gjør for megen Støj med sin Fejekost, Hanen galer for højt i Gaarden. Næsten plager os med sine Spørgsmaal, vi puffe og skubbe ærgerligt til Alting, og det Alt sammen, blot fordi vi ikke ere vaagnede i den rette Stemning! — Forsigtig listede jeg mig ud gjennem Gaard og Have for ikke at blive lagt Beslag paa af nogen Medspaderende. Gaardens Befolkning begyndte at røre sig: Staldkarlen striglede sløjtende den hvide Hest henne under Kastanietræet, Malkepigerne gik snakkende til Marken med deres Aag paa Skulderen og den træbenede Malkestol i Haanden, Gartneren bandt sine Blomster op, Lænkehunden sov endnu uden for sit Hus, Katten listede med et skulende Blik om efter de smaa, gule Kyllinger, som Hønen klukkende kaldte sammen, Ænderne pjaskede i Dammen og gjorde deres Morgen-toilette, Spurvvene hoppede om paa Jorden samlende Krummerne omkring Hundens Madrug: de gentogte Parablen om Smulerne fra den Riges Bord. — Menneske- og dyrefjendsk, som jeg var i Dag, vilde ej Idyllen smage mig; derfor gik jeg ud i Skoven, men heller ikke her, ude under de store Bøgetræer, var det mig ret tilpas. Luften var graa og taaget, Vinden hvirvlede visne Blade omkring mig, Træerne sendte den ene Dryp efter den anden ned paa mig fra deres vaade Grene, Græsset var saa fugtigt, at jeg ikke en Gang kunde plukke en Blomst uden at blive vaad om Fødderne. Jeg fortalte mig selv, at jeg havde gjort klogere i at blive hjemme, og ærgrede mig over, hvor Menneskenes Lovsange over Morgenstundens Behagelighed vare falske — da begyndte en lille Fugl at kvitre inde i Buskene. Først gik det langsomt og forsigtigt, saa kom Tonerne fuldere og hurtigere, tilsidst var det, som kunde den ikke høre op med sin Jubel over Dagens Lys. Hvor kan den have Lyst til at synge mellem sine vaade Grene, tænkte jeg forundret, men medens jeg stod der og lyttede til dens Triller, randt mig Runebergs smukke Digt i Hu:

Säg mig, du lilla fågel,
 Der mellan almens blad,
 Hur kan du ständigt sjunga,
 Och ständigt vara glad?

Digterens Ord hjalp mig til at forstaa Fuglens Sang, den talte om Nøjsomhedens Glæde over Øjeblikkets Gaver, om den faste Tillid for de kommende Tider, om Taknemmelighed mod og Kjærlighed til Skaberen. Længe førend dens Sang var forstummet og jeg selv havde gjentaget det sidste Ord i Digtet, vare Skyerne vegne bort af min Sjæl. Der var dog Meget at glæde sig over i denne tidlige Morgenstund! Vare Græs og Blade end vaade, saa vare de jo kun saa meget desto grønnere, var Himlen end graa i dette Øjeblik, saa vilde den dog snart atter blive blaa, var Solen end tildækket — ja, men det var den ikke engang mere — den brød frem af Taagen, ligesom jeg naaede Bakken, hvorfra man har Udsigt over Stranden, dens Straaler spillede i Vandet, først paa en lille Plet, saa altid i en større og større Kreds; Taagen rullede sig sammen som et Tæppe, og snart vare Himmel og Hav lige blaa; Solstraalerne forvandlede Blomsters og Blades Draa-her til Diamanter; Fuglene jubledede af alle Kræfter, og jeg — ja, jeg kunde være bleven staaende her til evig Tid, opfyldt af Beundring for og Kjærlighed til Skaberen og alt det Skabte, hvis ikke Kirkeklokkens Slag i det Fjerne havde mindet mig om Tiden. Jeg samlede hurtigt en Bouquet af Skovens Smaablomster og ilede hjemad, men havde dog Tid til endnu paa Vejen at beundre Naturens Skjønhed, Tid til at vexe et venligt Ord med Gartneren, sige Godmorgen til Drengen, som drev Faarene ud, klappe Lænkehunden og stryge Haanden hen ad Kattens graa Ryg, inden jeg satte mig til det hyggelige Frokostbord.

ENDNU NOGLE

DANSKE STILE

AF

KJØBENHAVNSKE PIGEBØRN.

KJØBENHAVN.

H. P. MØLLERS FORLAG.

S. TRIERS BOGTRYKKERI.

1856.

Udgiveren af disse få blade har ment, at da de forrige stile gik som varmt brød, kunde det ikke være af veien at foranstalte en ny samling, hvori de væsentligste af de anker, der rettedes mod den forrige samling, imødegikkes.

Hvad således den anke angår, der påstår, at pige-børn ikke kunne levere stile af reflecterende inhol, da antager jeg at den er slået til jorden ved stilene side 4 og side 15.

Hvad angår, at man har påståt, at jeg har rettet ortografien, da bidsættes side 7 en dansk urettet dictatstil.

Side 11 leveres en oversættelse, for at man kan se vore pigebørns dygtighed i den retning. Sluttelig bemærkes udtrykkelig, at nærværende samling aldeles ikke er nogen parodi.

Kjøbenhavn, december 1856.

Udgiveren.

Paa Ballet.

Kjære Veninde!

Naar jeg nu faaer heldt lidt Blæk i mit Blækhus skal jeg tilskrive Dig dette Brev. Se saa, nu er det fuldt — det er deiligt Alizarin-Blæk, i Førstningen er det grønt, men saa bliver det bagefter sort, og det er det naar Du faaer det. Nu skal jeg fortælle Dig om Onkels sidste Bal. Jeg havde hvid, klar Kjole paa med tre Garneringer og hvide Atlaskes Dandsesko, og saa havde jeg en Krands i Haaret fra Mad. Stabells Fabrik. Klokken 8 kjørte jeg derhen tilligemed Emma V.; hun havde en Bouqvet Blomster i Haanden, og det er dog en flau Skik, der desuden for længe siden er gaaet af Mode. Du kan tro der var deiligt. Først dandsede vi Gallopade, men den blev jeg ikke engageret til og saa dandsede vi Vals, Du veed den nye med Sveie-Trin i; jeg dandsede med Ludvig; han er slet ikke mere saa flauset, som han har været før og jeg troer virkelig at han bliver meget god. Ved Bordet havde jeg en Cadet til Cavalleer, men han skal snart være Lieutenant. Han converserede mig saa deiligt, og saa engagerede han mig forud for de næste to Dandse. Og tænk — den ene var en Cotillon, den varede næsten en hel Time; jeg gav ham alle mine Deviser og Ordener, saa Ludvig

blev ganske jaloux. Klokken elleve toge vi hjem og jeg morede mig saa guddommeligt.

Din Veninde

Vilhelmine B.

14 Aar.

Metallernes Nytte.

Metallernes Nytte er til stor Nytte for Menneskene. Hvis vi ikke havde dem, saa kunde man næsten ikke faae Noget man kunde bruge. Saa maatte man spise med Fingrene, og saa kunde man jo slet ikke spise Suppe, for man havde jo heller ikke noget at koge den i, undtagen man vilde bruge Jydepotter, men i dem svides Maden saa let, især hvis det er Vælling eller anden Mælkemad. Man kunde jo heller ingen Klæder faae, thi man havde jo ingen Synaale til at sye dem med, og man kunde heller ikke hrodere eller strikke. Og man kunde heller ingen Ringe eller Armbaand eller Broscher faae, undtagen af Agat, men de ere gaaede af Brug nu. Og det vilde ogsaa være farligt, hvis man skulde undvære Metallerne, thi saa kunde der jo for Exempel ingen Gelænder være omkring Rundetaarn, og saa kunde man let falde ned. Og Fangerne kunde ogsaa bryde ud, thi hvormed skulde man lænke dem? Ogsaa for Dyrene ere Metallerne til stor Nytte; thi hvis man ikke havde dem kunde Hesten ingen Hestesko faae, og hverken Smede eller Guldsmede kunde leve, ikke heller Kobbersmede, thi de leye jo Alle af Metaller. Saaledes see vi, at Metallerne ere uundværlige, og især fordi man ingen Penge kunde faae, hvis man ikke havde dem, og saa kunde man jo aldeles ingen Ting faae at

kjøbe, hverken Klæder eller Galanterivarer eller Madvarer. Og saa havde man heller ingen Kakkellovne eller Lysestager, og hverken Laase eller Nøgler; og man var ogsaa nødt til at skrive med Fjerpenne, fordi Staal ogsaa er et Metal, hvoraf man laver Sabler og Knive og Rustninger og Staalarmbaand.

Severine O.

14 Aar.

Solopgang.

Nu staaer Solen op af Havet
I hvis kolde, mørke Skjød
Den laa om Natten begravet,
Søm om den alt var død.

Den spreder sine Straaler
Henover Sø og Eng;
Ei Øinene dem taaler
Paa Pige eller Dreng.

Nu Skyerne forsvinde
Og Solen kommer frem,
Og milde Morgenvinde
Komme ogsaa frem.

Nu synger Fuglen atter
Sin glade, glade Sang,
Og munter Spøg og Latter
Lyde den Dag saa lang*).

Petrine S.

13 Aar.

*) Eller ogsaa „lyde i Dal og Vang“.

En Aften i Theatret.

Jeg var i Comedie forleden Aften og saa Holbergs „den Vægelsindede“ og „Slægtningene“. Jeg morede mig forresten meget godt, men jeg synes at det er underligt, at man endnu vedbliver at opføre Holbergs Stykker, da de dog ere saa gamle. Mange af dem ere ogsaa saa flaaue, at man næsten ikke kan være bekjendt at see dem, og det er især Mad. Phister, hun skulde virkelig udelade de slemme Ord hun maa sige. I det Hele taget kunde der godt forandres Meget i dem, især Sproget, thi der er dog Ingen, der nu taler saaledes, som der staaer i dem, og naar man vil frie veed jeg da at man ikke siger: „Ach min allerkjæreste Jomfru, jeg haver fornummet en heftig Kjærlighed til Hende.“ Ligeledes borde det Sted, hvor Pernille smider Vand ned paa Frierne, aldeles borttages, thi det er altfor forslidt og bruges af Pjerrot paa Tivoli. — Derimod er „Slægtningene“ Noget ganske Andet og det er saa deligt rørende der, hvor de ville springe i Vandet; men Phister er ikke rar i Førstningen, hvor han vil føre Helen med sig, men han bliver sø smuk ædelmodig tilsidst og han er ogsaa ret morsom.

Ernestine K.

14 Aar.

Dommedag.

Verden blev skabt af slet ingen Ting; den første Dag skabtes Sol og Maane og den sidste Dag de første Mennesker, Adam og Eva, og de boede i Edens Have, og levede af Frugter og kjendte hverken til Sygdom

eller Klæder; men saa var det at Eva spiste Æbler og saa kom Syndfloden*).

Naar Verden skal forgaae bliver der først blæst i Basuner, og saa begynder Elementerne at brænde; men jeg kan ikke forstaae, hvorledes Vandet kan komme i Brand, men det staaer nu i Lærebogen. Naar saa Jordan og Alt hvad der er derudi er opbrændt, saa komme de Døde frem af Gravene og saa blive de sorterede: Bukkene skal staae paa høire Side og Faarene paa venstre.

Der er ingen Mennesker, der vide naar Dommedag kommer og jeg veed det heller ikke; men jeg troer ikke at den kommer i de første hundrede Aar, for alle Folk skulle jo først være Kristne, og det vil tage langt Tid inden alle disse Muhamedanere og Mormoner blive det. Men jeg veed da, at naar Dommedag kommer, saa er jeg død og saa maa den komme for mig naar den vil.

Philippine V.

15 Aar.

Dansk Dictatstil.

(Efter Holst's prosaiske Læsebog).

Er Gærrighed og herske Syge havde tilig faaet over Magt i Ludvigs Sjøhl, og, hvor han, vente Sig, stod fransk Mænd villige og duelige til at udbasune hans Priis. Huge Noten Kaalbæhr forstod, uden lige

*) Ff. har begyndt med Verdens Skabelse. Jeg vil lade hende selv forsvare det: Jeg syntes, det var saa tosset at begynde med den sidste Dag og saa begyndte jeg med den første Dag.

frem at udskrive Skat, ved at befordre Fabrikker, Sø Fart og Handel, at skaffe Kongen Penge, ei, Alene til en over Daadig Hof Holdning og den ikke, ube tydelige Sold Skribenterne fik for at Tale og 10e, men ogsaa til bestandige Kriige. Til at føre Disse, havde han i Huge Noterne Kongde og Tyrenn 2 Høvdinger, Hvis lige, ei, fantes Søndenfor Øster Søen, og de der af Løste dem, havde kun faae over Mænd. Den Tiid var Nu kommet igen, da Krigenes ud Fald mindre be Rode paa Hærenes tapper Hed en paa an Førernes Dulighed og Klykt, og Intet Folk have saaledes dørket Viden Skaberne for Livets og den Jordiske Nøttes Skyl, som det Franske.

Angeline C.
13 Aar.

En Lystreise.

I Sommerferien gjorde jeg en Lystreise for at more mig over til Møen. Vi gik ombord paa Dampskibet; først ringede det første Gang, derpaa anden Gang og tredie Gang ringede Klokken tredie Gang og saa begyndte Skibet at seile. Men jeg mærkede snart, at jeg begyndet at befjnde mig i et daarligt Befindende, først fik jeg Kvalme og tilsidst maatte jeg til at udøse mit Hjerte for Alles Aasyn. Jeg befandt mig virkelig meget ilde, men saa kom min Tante og bød mig en Anchiovis, og da jeg havde spist, den befandt jeg mig strax bedre; dette er et Middel som jeg troer at kunne anbefale Enhver, der lider af dette Onde, som man jo intet Middel har imod; og det er især naar man er ude at seile at man risikerer at blive søsyg. Da vi saa havde

seilet derhen, hvor vi skulde, ankom vi til Møen, og der er meget smukt. Vi gik omkring paa Øen og saae paa alle de store Stene, som vi spiste til Frokost begyndte Veiret at blive graat og saa kunde vi nok begribe at det vilde regne, og det gjorde det ganske rigtigt ogsaa, thi et Øieblik efter begyndte det at regne og da saa Klokken var fire seilede vi hjem, men da var Veiret allerede blevet godt igjen og i Kjøbenhavn havde de slet ingen Regn haft, fordi det undertiden kan regne et Sted og være godt Veir et andet Sted.

Jensine B.
15 Aar.

Abekatten.

(Fri Bearbejdelse af et Digt af Schaldemose, som er bleven forelæst.)

I Liphards Menageri var en Fyr
Og det var en Abekat,
Den talte ilde om andre Dyr
Deraf blev den aldrig mat.
Den Ene, sa'e den, har skjæve Tænder
Den Anden halter saa græsselig
Den Tredie har altfor store Hænder
Den Fjerde skeler saa hæsselig.
Og Ingen slap for den stygge Spot
Men Grunden dertil det veed jeg godt:
Thi den havde selv de skjæve Tænder
Og den halted selv saa græsselig
Og den havde selv de store Hænder
Og den skelede selv saa hæsselig.

Petrine S.
13 Aar.

Landlivet og Bylivet.

Søde Frederikke!

Ja, Du er lykkelig at Du kan leve i Fred og Ro derude paa Landet mens jeg maa tilbringe min Tid herinde i denne ækle, sølede By. Du kan tro, her er ikke rart inde, for her er saa stygt. Man kan slet ikke have Rolighed i sin Sjæl og Hyggelighed i sit Hjærte. Gaderne ere saa sølede, især naar det har regnet, men alligevel vrimler Östergade af „Stenslibere“ og Modejunkere; uh, de ækle Mennesker ere I da frie for paa Landet. Her er aldrig Rolighed, Kjærlinger raabe paa Gaden. — Aah, det er ikke til at holde ud! Aah, — saa, nu er det Gud ske Lov forbi! Og vil Du vide hvad det var, saa var det en Lirekasse. Dem har I da ingen af paa Landet til at pine Jer med. Jo, som sagt, Du er lykkeligere end Din uylkkelige

Smeraldine N.

16 Aar.

Paa Landet lever man saa herligt
Kilden risler der saa kjærligt
Alnaturen der man føler
Fuglen synger, Koen brøler.

Men der er ei rart i Byen
Graa er Luften, graa er Skyen
Og der er saå mange Lapse
Som gaæ omkring og „solde“ og snapse.

Nei det friske Liv paa Landet
Det er noget ganske Andet

Der vil vi flytte Alle hen
Bort fra Støien og Skraldemænd.

Petrine S.

13 Aar.

Den, der graver en Grav til Andre, falder selv deri.

Dette Ordsprog er et sandt Ordsprog, thi det siger Noget, som er ganske rigtigt. Thi den, der graver en Grav til Andre, falder selv deri; naar man nemlig graver Grave til andre Folk, saa er man Graver, og da en Graver jo ligesaa godt er et Menneske som andre Mennesker, saa skal han ogsaa selv engang døe, og saaledes selv grave den Grav, han skal begraves i. — Ordsproget kan ogsaa forstaaes anderledes; naar man nemlig staaer nærvæd en Grav, og det maa man gjøre naar man skal grave den, saa er man meget udsat for selv at falde i den. Endelig er der en Forklaring, der kan bruges i moralsk Forstand, nemlig naar En i Skolen har gjort Noget, og saa en anden En seer det, og saa hun er en Sladderhank og gaer og sladrer det til Frøkenen, saa hænder det undertiden at Frøkenen bliver vred paa den, der sladrer; thi det er en ækel Last at sladre, idet man derved bliver ilde lidt af sine Kamerater, og man har ogsaa selv Skade deraf, fordi man tilsidst bliver kaldet en „Sladderhank“.

Theorine P.

14 Aar.

Oversættelse fra Fransk.

Un grénadier prussien portait à défaut de montre une balle attachée à un cordon. Le roi, Frédéric II, en

fut averti. A la parade, il demanda à voir la montre du soldat, qui se défendit d'abord, et finit par obéir. „Eh bien“, lui dit le roi, „à quoi peut te servir cette balle?“ „Elle m'avertit, répondit le grenadier, qu' à tout l'heure je dois être prêt à mourir pour toi“. Le roi satisfait de cette réponse, tira sa montre et la lui donna.

En preussisk Grenader bar for Feils Skyld en Stige og en Bolle heftet ved en Traad. Kongen, Frederik den Anden, averterede dette. Paa Paraden spurgte han ved Synet af Soldatens Stige, hvem der forsvarede sig og endte med at adlyde? „Eh bien,“ siger Kongen, „hvorfor serverer Du denne Bolle?“ „Den skal averteres,“ svarede Grenaderen, „om nogen Tid; jeg er færdig at døe for Dig.“ Kongen fik Satisfaction ved dette Svar, trak sit Uhr op og gav ham det.

Constantine F.

16 Aar.

Naar Skoven springer ud.

Naar Skoven springer ud saa springe vi ud i Skoven. Oh, saa er der saa himmelsk derude! Saa begynde Skovballerne og Dyrehaven og saa kører man ud, og gaaer dandser, og sommetider rider man paa Carouselhestene, og man kan ogsaa seile derud; saa flyve Fuglene saa glade omkring og hoppe paa Grenene, Alt er i Bevægelse. Og ude i Dyrehaven der er Mester Jackel og Rundebrødsmanden, men dem kan man ikke mere være bekendt at see paa, naar man er i vor Alder og vil være dannet, thi saadanne Kunster kan kun

Bønder og Tjenestepiger more sig over, men ikke dannede Mennesker, der snart skal confirmeres. Men derimod i Charlottenlund, der er den delige Dands, men især er der himmelsk paa Klampenborg. Oh, det er saa yndigt at dandse om Aftenen ved Maane- og couleurt Lampeskin. Jo, der er deiligt ude i Guds frie Natur og især i Charlottenlund; men det er saamæn ogsaa det eneste Sted man kan komme hen, thi paa Tivoli og Frederiksberg kan man ikke være bekendt at komme, undtagen om Hverdagen, thi om Søndagen vrimler der af saamange simple Folk, som maa arbeide hele den øvrige Uge for at skaffe Brødet til deres forsulne Unger. Saadanne Folk have aldeles ikke Øie for det Poetiske i Naturen, de bryde sig kun om deres Mad og Spise, og derfor maa man søge at undgaae Børning med slige Mennesker.

Caroline T.

15 Aar.

Et Bondegilde.

Da jeg endnu ikke var kommen til at gaae i Skole her i Kjøbenhavn, boede jeg hjemme hos mine Forældre i Byen Holbek, ved Holbekfjord i Sjælland. Da mine Forældre vare Kjøbmænd, handlede de meget med Bønder, og da Bønderne undertiden havde Gilder, saa kom mine Forældre undertiden til Gilder paa Landet. Jeg kom ogsaa med en Gang. Vi spiste Risengrød og Klipfisk og saa dandsede vi. Da vi havde spist til Middag fik vi Kaffe med Tvebakker til, men den smagte just ikke synderligt godt, og da vi saa havde drukket Kaffe med Tvebakker til dandsede de, men jeg dand-

seede ikke med, fordi de ikke forstode at dandse andre Dandse end Træskodandse, det vil sige, de dandsede med deres Træskøer paa, og saa dandsede de Sextour og Reel, og andre simple Dandse. Men det var blot de Unge, thi de Gamle de sad og spillede Kort og båndte og drak Brændevin, og det gjorde Skolelæreren ogsaa. Og saa bagefter, da det var bleven Aften, spiste vi til Aften, og saa kjørte vi hjem. Se saaledes gaer det til ved et Bondegilde. Der er fire Slags, Begravelsesgilde, Barnegilde, Bryllupsgilde og Mortensdagsgilder; men der er ogsaa Gilde til Juul og Nytaar og til Fastelavn.

Trine M.

14 Aar.

Min Mening om Skolelivet.

Den er god. Der er Mange, som synes at det er saa forskrækkeligt at gaae i Skole, men det synes jeg slet ikke, og der ere ogsaa Mange, som ere saa dovne i Skolen, men det er jeg slet ikke. For jeg synes godt om at gaae i Skole og jeg er flittig, især i Religion og dansk Stil, for disse to Fag synes jeg ere de morsomste. Jeg er ogsaa meget flink i at brodere og hækle, og jeg har selv broderet et Par Tøfler, som jeg nok veed, hvem der skal have. Vor Skole er ogsaa net og hyggelig; der er fire Bænke og et Bord; ved Bordet er en Stol, og paa den sidder Læreren, men vi sidde paa Bænkene og høre til hvad han forklarer, for det er det vi skal lære Noget af. Saa er der ogsaa et Skab med Tavler og ovenpaa det staaer en Vandkaraffel med Vand. Og paa Væggene hænge Landkort; nemlig Verdenskort,

Europa og Danmark. Og saa hænger der en stor sort Tavle som Regnelæreren skriver de Regnestykker op paa, som vi skulle regne. Og saa er der Knager, hvor vi hænge vore Kaaber paa og vore Hatte, og saa er der en Kakkellov til at komme Ild i og en Ildtang, men den duer snart ikke mere for — Herregud, en Ting kan jo ikke vare evigt. Og saa er der et Uhr som kan gaae, og naar saa Klokken er to, saa maa vi ogsaa gaae; men vi skal komme igjen næste Morgen Kl. 9, undtagen om Søndagen, for saa gaae vi ikke i Skole. Om Julen har vi Julebal og om Sommeren tage vi i Skoven, og saa mere vi os saa deiligt. Jo, jeg synes det er rart at gaa i Skole. Da jeg var lille holdt jeg just ikke saa meget af det (men nu er jeg voxen).

Georgine R.

12 Aar.

En Udvikling af Begrebet „Historie“.

Historien er den Videnskab, der lærer os Menneskenes Historie. Den inddeles i Naturhistorie, Verdenshistorie og Fædrelandshistorie. Ved Naturhistorie forstaaer man Historien om Naturen og om Dyrene; den lærer os, hvorledes Menneskene see ud indvendig og Dyrene udvendig, men den handler ogsaa om Planterne, og det kaldes Botanik. Verdenshistorien lærer os, hvorledes det er gaaet til i Verden lige siden Verden blev til — næsten 4000 Aar før Christi Fødsel. Men den er meget svær at lære, for der er saa mange Aarstal, fordi man skal huske alle disse Kongers og Keiseres Tronbestigelser og deres Død, og saa er der endda mange af dem, der blive stødte fra Tronen førend

de døde, og det kaldes Revolutioeer. I Fædrelands-historien lærer man om Fædrelandet og ogsaa Noget om Norge. Den er ikke saa svær som Verdenshistorien; jeg læser Munthes Fædrelandshistorie. — Desforuden er der ogsaa nogle andre Historier, for Exempel Røverhistorier og Smaahistorier; de ere meget morsomme at læse, og man kan leie dem paa Leiebibliotekerne.

Sabine F.

15 Aar.
